LAISVĖ--LIBERTY
Vienintėlis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse Valstijose
Metam prenumerata:
Jungtinėse Valstijose $8.00
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) 9.00
Kanadoje 9.00
Kitur užsienyje 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ--LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827—1828
PRICE 5c A COPY

No. 95 **** Richmond Hill, 19, N. Y., Šeštad., Geg. (May) 15, 1954 **** Metai 43-tieji, Dienraščio 35-tieji.

KRISLAI

Geras pasimojimas
Valgo šunis ir kates
Hitlerio kopija
Dulleso ambicijos
Bijo naujo karo
Ilgiau gyvena

RAŠO GRIGIŠKIS

Mr. Henry F. Grady, buvęs J. V. ambasadorium Indijoje, Graikijoje ir Irane, dabar pasimojo išstumti McCarthy iš senatoriaus vietos. Jis darbuojasi, kad sukelti tam darbui fondą ir surinkti daug anketicijų parašų.

Šis įžymus diplomatas gelbsti Wisconsino laikraščio "Star" leidėjui Leroy Gore, kuris yra pasimojęs iki birželio 1 d. surinkti 404,000 piliečių parašų. Tada jis su tais parašais pareikalaus, kad sen. McCarthy būtų atšauktas.

"Sen. McCarthy ir jo taktika sudaro didžiulį pavojų laisvei ir civilinėms teisėms," sako Mr. Grady. Todėl McCarthy turėtų būt atšauktas iš senatoriaus vietos.

—:—

Vakarų Vokietijos vidaus reikalų ministras Schroeder paskelbė žurnale "Life," kad pas juos ekonominis gyvenimas einąs geryn. Tačiau jis prisipažino tą faktą, kad biednuomenė valgo šunų ir kačių mėsą, nes ji esanti pigi—gali visą katę pasipirkti už 25 centus.

Apskaičiuojama, kad Vakarų Vokietijoje yra nuo 200 iki 300 slaptų šunų ir kačių skerdyklų, kurios gerai pelnosi iš biednuomenės.

Ministras Schroeder sako, kad šunų ir kačių valgymas yra "barbariškas" dalykas. Jis dėsiąs pastangas tai panaikinti.

Bet kaip ministras gali panaikinti tą "barbariškumą," jeigu jis nepasirūpina suteikti biednuomenei "civilizuoto" maisto, kurio kainos yra į padanges iškeltos?

—:—

Buvęs prezidentas Trumanas pasipiktinusiai pareiškė, kad McCarthy kaltinimas demokratams "20 metų išdavystėje" yra pasiskolintas iš Hitlerio raštų.

Sunaikinęs Vokietijos respubliką, Hitleris pareiškė, kad ji buvo "14-kos metų gėda ir išdavystė." Dabar McCarthy tais pačiais Hitlerio žodžiais krikština demokratus.

Visas makartizmas, atrodo, yra ryški hitlerizmo kopija.

Bet kovai prieš komunistus ir pats Trumanas nepasigailėjo pasiskolinti iš Hitlerio biblijos "Mein Kampf" tam tikrų šūkių ir melų.

—:—

Balandžio 28 d. sekretorius Dulles pasakė, kad Amerika ir Pietų Korėja neturi "teritorinių ambicijų už savo natūralių rubežių."

Užėmęs Austriją ir Čekoslovakiją, Hitleris taipgi pareiškė, kad jis "neturi daugiau teritorinių reikalavimų Europoje."

Jau žinome, ko verti buvo Hitlerio pažadai. Jis bandė užkariauti ne tik Europą, bet ir visą pasaulį.

Nesmagu girdėti Dulleso pakartojant Hitlerio pareiškimus.

(Tąsa 4—tame puslap.)

FRANCIJOS SEIMAS TIK 2 BALSŲ "DAUGUMA" PARĖMĖ VALDŽIĄ

Jinai gi prašo Amerikos talkos tolesniam karui Indokinijoje

Paryžiūs.— Francijos ministras pirmininkas Laniel vos tik, maldautinai įprašė šalies seimą pareikšti pasitikėjimą jo valdžiai kas liečia karo vedimą prieš Vietnamo Demokratinę Respubliką Indokinijoje.

Už Lanielio politiką balsavo 289 seimo nariai, prieš ją 287. Taigi jis tiktai dviem balsais "laimėjo."

Laniel pasakojo, kad Kinija "netikėtai davė vietnamiečiams didelės paramos; todėl francūzai negalėję atlaikyt Dien Bien Fu tvirtovės."

Laniel taip pat gąsdino seimą, kad jeigu jis pareikštų valdžiai nepasitikėjimą, ir ji sugriūtų, tai Francija liktų be atstovo Ženevos konferencijoje. Todėl konferencija turėtų pertraukti svarstymus apie derybinės taikos darymą Indokinijoje.

PRAŠO AMERIKONŲ ĮSIVERŽIMO

Washington. — Francijos atstovai Washingtone jau prašo Ameriką ir Angliją įsiveržti į Indokiniją, jeigu sugriūtų derybos dėl paliaubų tarp francūzų ir demokratinių vietnamiečių.

Amerikonai nori išbandyt atominius šaudymus Vakarinėje Vokietijoje

Bonn, Vokietija. — Amerikonų armijos komanda prašė Vakarinės Vokietijos valdžią leisti išbandyt šaudymus iš atominių patrankų per penkias dienas šį mėnesį.

Amerikos generolai pasirenka bandymams francūzų užimtą Vakarinės Vokietijos ruožtą.

Tos patrankos gali šaudyti atominiais ir paprastais 11 colių storio sproginiais.

Kūbiečiai protestuoja prieš anglų bakterijų bandymus

Havana, Kūba. — Kūbos Mokytojų Sąjunga užprotestavo, kad Anglija ketina daryti savo Bahamų salose pratimus, kaip naudoti limpamųjų ligų bakterijas kare.

Jeigu anglai neatšauks to plano, tai Kūbos kariuomenė turėtu užimti Bahamas, sako Mokytojų Sąjunga. Nes vėjas galėtų apkrėsti Kūbą tais ligų perais.

Maskva atmeta Anglijos ambasados narį kaip šnipą

Maskva. — Anglų ambasados karinis narys majoras C. R. P. Landon neseniai išvyko Anglijon į atostogas. Bet Sovietų vyriausybė uždraudė jam grįžti Maskvon. Sako, jis šnipinėjo karines Sovietų slaptybes.

(Anglija šiomis dienomis pavarė du karinius Sovietų ambasados narius, kaltindama juos kaip šnipus. Sovietų Sąjunga atmetė kaltinimą, bet turėjo atšaukti tuos savo karininkus.)

H-bombos apnuodijo žuvį už 2,000 mylių

Tokio, Japonija. — Japonų mokslininkai surado, kad Amerikos išsprogdintų hydrogeninių bombų dulkės apnuodijo vandenyje žuvi net už 2,000 mylių nuo Bikini - Eniwetok salų, kur įvyko tie sprogimai.

ORAS. — Giedra ir šilčiau.

Trumanas bjaurisi makartine televizija

Atlantic City, N. J. — Buvęs prezidentas Trumanas sakė reporteriams:

"Jeigu ir visai neturėčiau jokio užsiėmimo, vis tiek nežiūrėčiau į tokią šlykštybę, kaip dabartinė televizija iš makartinių tyrinėjimų jovalo.

Dar niekados pirmiau taip žemai nenupuolė daromi tyrinėjimai, kaip dabartinis McCarthy'o tyrinėjimas jo ginčų su armijos valdyba."

Prezidentas ragina statyt namus kareiviam su pačiom

Washington. — Prez. Eisenhoweris prašė Kongresą paskirti 350 milijonų dolerių, kad galima būtų pastatyti 25,000 namų bei apartmentų šeimynoms oficierių ir kareivių arti armijos, laivyno ir oro jėgų stovyklų, kur tie kariai tarnauja.

SUIMTAS DEPORTUOT

Los Angeles. — Federalės valdžios agentai suėmė deportavimui japoną Nobumichi Ukai, kurį kaltina už komunistinę veiklą.

VIETNAMIEČIAI SPROGDINA FRANCŪZŲ TRAUKINIUS; DARO APSUPIMO ŽYGIUS

Hanoi, Indokin. — Vietnamo partizanai susprogdino du karinius francūzų traukinius už 12 mylių nuo Hanoi miesto, Indokinijos sostinės.

Vietnamiečiai įsiveržė į Fuly miestą, 30 mylių į pietus nuo Hanoi. Fuly stovi angoje į derlingiausius ryžių laukus palei Raudonosios upės žiotis.

Francūzai sako, kad per pustrečios valandos mūšius išstumę vietnamiečius iš to miesto. Vieni ir kiti nukentėję didelių nuostolių.

Vietnamiečiai dar pasmarkino atakas iš trijų pusių, stengdamiesi apsupt ir suveržt francūzus Hanoi mieste.

McCARTHY MOJASI TAPTI "AMERIKINIU HITLERIU," SAKO KONGR. GREENAS

Philadelphia. Demokratas kongresmanas Wm. J. Green, rašydamas čionaitiniame laikraštyje Frankford Gazette and Dispatch, sako:

"McCarthy siekia tapti Hitleriu šioje šalyje, ir jeigu niekas jo nesustabdys, tai mūsų laisvė vėjais nueis.

"McCarthy turi nuosavą šnipų sistemą, ir niekas nežino, kas už ją apmoka... Bet juk jis turčiams tarnauja.

"Kaip Hitleris turėjo savo Goebbelsus, taip šis fiureris turi savo mažiukus Goebbelsukus, Cohnus bei kitus.

"McCarthy'o šnipų sistema gali paversti savo aukomis net amerikinius valdininkus namie ir užsienyje, naudodama palaidus bei piktus liežuvius prieš juos."

Slapti atominiai vakarų pasitarimai su Sovietų atstovais

London. — Amerikos, Sovietų Sąjungos, Anglijos, Francijos ir Kanados atstovai slaptai derėjosi, kaip galima būtų sustabdyti atominių ginklų lenktynes ir užginti atom-bombų bei hydrogeninių bombų vartojimą.

United Press teigia, kad Sovietų Sąjunga, iš vienos pusės, o anglai - amerikonai, iš antros, gal padarys nuolaidų nuo ligšiolinių savo pasiūlymų dėl pasaulinės atomų jėgos kontrolės.

Raudonoji Žvaigždė sako, per daug išpučiama H-bomba

Maskva. — Sovietų armijos laikraštis Raudonoji Žvaigždė rašo, kad Amerika ir kiti vakariniai imperialistai tyčia per daug gąsdina hydrogeninėmis - kobaltinėmis savo bombomis.

Raudonoji Žvaigždė sako: — Nėra rimtų įrodymų, kad tokia bomba galėtų visai sunaikinti gyventojus dideliuose plotuose.

Viena, Austrija. — Atominis Anglijos mokslininkas George Thomson čia sakė, kad hydrogeninis karas tai būtų pasaulio savižudystė.

Cologne, Vokietija. — Sprogo kūrenamas gesas per vedybas; užmušė 4 asmenis, sužeidė 8 ir sunaikino namą.

Rhee šaukia Ameriką apleisti Ženevos derybas ir kariauti

Seoul, Korėja. — Syngmanas Rhee, Pietinės Korėjos tautininkų prezidentas, šaukė Ameriką bei kitus vakarinius kraštus liautis "tuščiai šnekėjus su komunistais Ženevoje," o imti iš naujo kariauti prieš Šiaurinės Korėjos Liaudies Respubliką ir atakuoti Demokratinę Vietnamo Respubliką Indokinijoje.

Tokios derybos, kaip Ženevoje, tai, pasak Rhee, tiktai duoda komunistams laiko sustiprėti ir "ūmai taip užpulti, kaip japonai užpuolė amerikonus Perlų Uoste."

Viesulas pražudė 900 japonų žvejų

Tokio. — Skaičiuojama, kad viesulas pereitą sekmadienį apvožė bei sudaužė 108 žvejinius laivus bei valtis, nuskandinant 900 japonų žuvininkų.

ITALIJOS POLICIJA ŽADA KVOST FAŠISTUS - TERORISTUS

Roma. — Italijos policija nori kvosti fašistą Cesare Pozzo, šalies seimo atstovą, kokių ryšių jis turi su teroristais, grūmojančiais žudyt Italijos valdovus.

Slaptoji policija suėmė 8 įtariamus teroristus ir sučiupo dinamito prikrautą automobilį arti premjero Scelbos buveinės.

TRUMANAS SMERKIA REPUBLIKONUS UŽ DARDĖJIMĄ Į KRIZĘ

Reikalauja numušt taksus, gerint pensijas, atidaryti viešus darbus

Atlantic City, N. J. — Buvusis prezidentas Trumanas kalbėjo CIO Amalgameitų Siuvėjų Unijos suvažiavime, smerkdamas Eisenhowerio republikonų valdžią, kad ji nieko nedaro sustabdymui vis plintančio nedarbo.

Iš savo pusės, Trumanas siūlė atidaryti plačius valdinius darbus, numušti taksus nuo mažųjų pajamų ir daryti kitus tinkamus žingsnius.

Trumanas sakė, Eisenhowerio valdžia slepia faktus apie darbų nusmukimą, ir tiktai "meldžiasi, kad dalykai dar labiau nepablogėtų."

Tokia valdžios politika stumia šalį į baisiąsias depresijas - krizes, į kurias įvarė pirmiau buvusieji republikonai prezidentai McKinley (1897-1901 m.) ir Hooveris 1929 metais.

Trumanas nurodė, kad nuo paskutinės 1953 m. ketvirties bedarbių skaičius antra tiek padidėjo; plieno gamyba prie Eisenhowerio valdžios nupuolė 28 procentais; audeklų ir siuvyklų pramonė nusmuko 16 procentų, o kiti darbai sumažėjo 10 procentų.

TRUMANO PASIŪLYMAI

Kovai prieš nedarbą Trumanas todėl siūlė:

Paskirti tris bilijonus dolerių viešiems darbams — namams statyti, vieškeliams tiesti bei taisyti, naujas vandens - elektros jėgaines statyti ir k.

Palikti be taksų po $800 žmogui ir jo užlaikomiems asmenims, vieton dabartinių netaksuojamų $600.

Užtikrinti teisingas farmų produktam kainas, pagal farmerių mokamas kainas už perkamus fabrikinius dirbinius.

Įstatymiškai pakelti būtinai mokėtinas darbininkams algas.

Pailginti ir pagerinti pensijų mokėjimą bedarbiams.

Nesilpninti unijų teisės dėl kolektyvinių derybų su samdytojais.

1,500 suvažiavimo delegatu entuziastiškai sveikino Trumano pasiūlymus, ir unijos vadovybė įteikė jam $25,000 čekį dėl Trumano Knygyno.

REZOLIUCIJOS

Suvažiavimas užgyrė rezoliucijas — ginti pilietines laisves nuo makartizmo; tartis vakaruose su sovietinais kraštais, kad galima būtų išvengti pražūtingo atominio - hydrogeninio karo, ir kt.

Churchill dar slapsto, ar rems Amerikos planą prieš komunizmą Azijoj

London. — Kairesniųjų Anglijos darbiečių vadas Aneurin Bevan reikalavo šalies seime, kad premjeras Churchill pasakytų, ar Anglija pasirašys Amerikos peršamą karinę sutartį prieš komunizmą pietiniairytinėje Azijoje.

Churchillas atsiliepdamas žadėjo kai ką apie tai pranešt seimui pirmadienį, bet užreiškė, jog valdžia darys tokias sutartis, kokios tik jai patinka, pirma negu atsiklaus seimo.

Čiang planuoja greitą įsiveržimą Kinijon

Formoza. — Pranešama, kad Čiang Kai-šekas, kinų tautininkų valdovas Formozos saloje, rengiasi greitam įsiveržimui į Kinijos Liaudies Respubliką.

Čiangas apie tai kalbėjosi su prezidento Eisenhowerio pasiuntiniu generolu Van Fleetu ir prašė daugiau pinigų ir naujesnių ginklų iš Amerikos.

Atominis karas sužeistų dvigubai daugiau kareivių

Paryžius. — Amerikinis generolas dr. W. J. Kennard, pirmininkaudamas susirinkimui Atlanto Sąjungos daktarų, tvirtino, kad atominiame kare būtų sužeista dveja tiek daugiau kareivių, negu kovojant tokiais ginklais, kaip Antrajame pasauliniame kare.

PYPKĖ SAUGO DANTIS

Durham, N. C. — Duke Universiteto dentistikos profesoriai sakė suradę, jog pypkių rūkytojų dantys mažiau genda, negu kitų žmonių. Jie spėja, kad rūkymo derva veikia prieš gadinančias dantis bakterijas.

Laurinaitis — Lietuvos premjero pavaduotojas

Maskva. — Pranešama, kad naujuoju Tarybų Lietuvos premjero pavaduotoju paskirtas Jonas Laurinaitis.

Lietuvos vidaus reikalų ministru tapo Alfonsas Gailevičius vieton Jono Vildžiūno.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19. N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827—1828

President, JOHN GRYBAS; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$8.00	Canada and Brazil, per year	$9.00
United States, per 6 months	$4.50	Canada and Brazil, 6 months	$5.00
Queens Co.	$9.00 per year	Foreign countries, per year	$10.00
Queens Co.	$5.00 per six mos.	Foreign countries, 6 months	$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y under the Act of March 3, 1879.

Kas Amerikai gera?

Washingtone įvykusi CIO konferencija iškėlė labai svarbius šūkius, būtent: "Kas gera Amerikai, gera CIO," "Dirbančioji Amerika, tvirta Amerika," "Nedarbas yra neamerikinis."

CIO prezidentas Walter P. Reuther 300 delegatų pasakė programinę kalbą, kurioje jis aštriai kritikavo Eisenhowerio administraciją ir visą Washingtono politiką.

"Mažyčiai didžiojo biznio žmogučiai dabar yra galioje," jis nurodė, "ir kol jie nebus išmesti laukan, žmonės turės nesmagumų."

Reuther apskaičiavo, kad šiuo metu yra visame krašte apie penki milijonai bedarbių, kuriems vyriausybė nieko neduoda ir nemano ką nors duoti.

Atžymėjęs Amerikos žmonėms nenaudingus republikonų darbus, CIO prezidentas pranašavo, jog lapkričio mėn. rinkimai gali padaryti "apie tris tuzinus reakcinių politikierių bedarbiais." Vadinasi, nemažas skaičius kongresmanų ir senatorių gali prarasti savo šiltas vietas. Gal tada ir kiek supras bedarbių padėtį?

Skelbdamas, kas gera Amerikai, gera ir CIO, W .P. Reuther vienu klausimu suklupo. Kritikuodamas Eisenhowerio administraciją ir Kongresą už karinio budžeto mažinimą ir "komunistų tironijai" plėstis leilimą Azijoje, čia Reuther nukalbėjo kaip paprastas naujo karo kurstytojas.

Karas yra Amerikai pražutingas. Taika, pastovus darbas, gerbūviškas gyvenimas — tai Amerikos ir visų kitų kraštų žmonėms palaima.

Bando eiti tėvo pėdomis

Kongresmanas Franklin D. Rooseveltas New Yorko valstijoje pasakė kelias svarbias kalbas, kurios yra susijusios su rudeninių rinkimų problemomis.

Bene svarbiausia jo kalba buvo pasakyta Fulton, N. Y. Nepasigailėjo jis aštrios kritikos gub. Dewey ir prez. Eisenhowerio administracijai.

Jis nurodė, jog nedarbas plečiasi, o bedarbiais dabartiniai valdininkai nesirūpina: republikonai pablogino farmerių padėtį; republikonai išperėjo makartizmą; jie grąsina Ameriką įvelti į pasaulinį karą.

Rooseveltas pasigyrė, jog jis Kongresan įnešęs "anti-depresijos" bilių, kuris praplėstų gyvennamių statybą, viešuosius darbus, padidintų bedarbių apdraudą ir senatvės pensijas, sumažintų neturtingiesiems taksus, padidintų federalę pagalbą mokyklų vaikams ir karinėms jėgoms.

Jis drąsiai kalbėjo kaip kandidatas N. Y. gubernatoriaus vietai. Fultone jam buvo labai smagu kalbėti, žinant, kad visa šioji apylinkė skaitydavosi republikoniška, o 1953 metais majoro vietą laimėjo demokratas Branagan. Demokratai skaito tai republikonų įtakos mažėjimu.

Kaip ten nebūtų, F. D. Rooseveltas mėrija pasiekti N. Y. gubernatoriaus vietą, o už kiek laiko nusikraustyti į Baltąjį Namą, panašiai kaip jo tėvas padarė.

Susitarimas pajro

Keliomis dienomis prieš Ženevos konferenciją J. V. valstybės sekretorius Dulles nusiskubino į Londoną ir Paryžių. Jis ten tarėsi su anglais ir francūzais, kaip jiems visiems vieningai laikytis Ženevoje. Vėliau Dulles paskelbė, kad jau pilnai susitarta vieningai veikti.

Bet tas susitarimas vos išsilaikė, iki konferencija atsidarė. Pirmoje konferencijos dienoje Dulles jau nebegalėjo pravesti savosios linijos ir greitai grįžo Washingtonan. Tada laikraščiuose buvo paskelbta, kad Amerikos politika viską prakišo.

Konferencijos eigoje Vietnamo demokratinės respublikos atstovai, nesutikdami su francūzų pasiulymu, pasiulė savo planą, kaip baigti karą Indokinijoje. Planas aiškus ir priimtinas. Bet Dulles Washingtone ir jo pavaduotojas Walter B. Smith Ženevoje griežtai tą planą atmetė, kaip visai nesvarstytiną.

Už dienos kitos francūzai pasisako, kaip jie į tą planą žiūri. Ir kokia buvo Washingtonui nuostaba, kuomet francūzai pareiškė tą planą priimą drauge su savo planu tolimesniam svarstymui.

Dabar Dulles pareiškė nebeturįs daug vilties apginti Indokiniją nuo komunistų, bet svarbiausia dabar esą vieningai ginti kitas Azijos šalis, kur komunistai dar neįsigalėję.

Jaučia sau galą

Šiomis dienomis Anglijoje įvykę apskričių tarybų rinkimai parodė blogą konservatoriams ženklą. Viską suvedus pasirodė, kad Churchillo ir Edeno partija prakišo 8 atstovus, o Darbo Partija laimėjo 7 atstovus.

Torių partijos vadovybė tai jaučia, kad jos viešpatavimui galas artinasi. Ji mato didžiulį žmonėse nepasitenkinimą Churchillo vidujine ir užsieninę politika, ypač Amerikai pataikavimu.

Neveltui dabar Churchillas ir Edenas nuduoda nesutinką su kai kuriais Washingtono karinės politikos klausimais.

Jeigu dabar įvyktų parlamentiniai rinkimai, tai daugelis tų, kurie pirmiau balsavo už konservatorius, pasirinktų kitus kandidatus.

Kas Ką Rašo ir Sako

KONGRESAS TURI ŽINOTI

Pilietis John Ross iš Provincetown, Mass., praneše spaudai, kad jis parašė prez. Eisenhoweriui ir kongresmanam po sekamą laiškutį:

"Aš esu įsitikinęs, kad H-bombos karas sunaikintų moderninę civilizaciją. Kaipo pilietis, balsuotojas ir amerikietis, aš reikalauju, kad žmonijos išlaikymo apsaugai jūs darytumėte viską galimą, kad pagelbėti atominių ginklų naudojimą uždrausti.

"Aš netikiu, kad Amerikos žmonės norėtų, ar kada nors norės, įsivelti į Korėjos tipo karą Indo-Kinijoje. Aš todėl raginu jus tai apsvarstyti ir viską daryti, kad nedaleidus toliau įtraukti ten mūsų karines jėgas."

Pilietis Ross pasakė tai, ką jis mano. Jis taipgi prašo ir kitų piliečių netylėti. Lai Kongresas ir vyriausybės žmonės žino savo piliečių nuomones.

LAIKAS PRIPAŽINTI

Kanados premieras St. Laurent, aplankęs Francūziją, Italiją, Indiją, Filipinus, Pietų Korėją, Japoniją, andai pareiškė:

"Aš jaučiu, kad už kiek laiko mes patapsime realistais. Mes turėsime pripažinti, kad dabartinė Kinijos valdžia yra tokia, kokios žmonės nori."

Jis taipgi pasakė, kad nebus galima ilgai delsti šio fakto nepripažinus.

Apie įvairių kraštų žmonių nuomones karo klausimu jis pasakė sekamai:

"Abelna nuomonė yra tokia, kad karas nėra būdas skirtumams išrišti."

Vienatinis skirtumams išrišti būdas — didžiųjų valstybių susitarimas.

KODĖL JIE "AMERIKOS NAIKINTOJAI"?

Laikraštukas "Gun & Cartridge Record," išeinąs Chagrin Falls, Ohio, andai parašė, kad—

"komunistai yra ginklo mylėtojų priešai."

Todėl jis daro išvadą, kad komunistai esą "Amerikos naikintojai."

Vadinasi, kas myli ginklus, tas, pagal tą laikraštuką, yra geriausias amerikietis, o kas ginklų nemyli, tas — didžiausias priešas.

Suprantama, kodėl šis laikraštukas smerkia ginklo priešus. Todėl, kad jis atstovauja ginklų ir amunicijos interesus, kurie statomi aukščiau visuomenės interesų.

Tie žmonės, kurie yra karų priešai, aišku, yra ir karinių pelnagrobių priešai. Jie vadinami komunistais ir net "Amerikos naikintojais."

DABAR NEPAVYKO

Edgar P. Young, Anglijos karališko laivyno atsarginis komandierius, rašo:

"1940 metų balandžio mėnesį Vokietijos ambasada Osle mieste pakvietė vadovaujančius Norvegijos visuomeninio gyvenimo žmones pamatyti Vokietijos blitzkrygo Lenkijoje filmą. Tikslas buvo parodyti, kas galėtų atsitikti Norvegijai, jeigu ji pasipriešintų vokiečių invazijai. Pasekmės buvo tokios: greitai ir be rimtų pastangų Vokietija okupavo Norvegiją, kuri tikrenybėje patapo vokiška kolonija su 'Norvegijos valdžia,' kuriai vadovavo majoras Vidkun Quisling.

"Jungtinių Valstijų H-bombos išbandymas buvo padarytas Genevos konferencijos išvakarėse su pasauline publikacija, suteiktą minimo išbandymo filmai, primenant daugeliui, kad Dulles ir Co. ryžtasi atsiekti Indokinijoje panašias pasekmes, kaip Hitleris atsiekė Norvegijoje. Technika buvo ta pati; pasekmės buvo beviltingos. Hitleris tai atsiekė todėl, kad jis buvo grąsinimo atsiekimo padėtyje. Bet Dulleso mierijimos aukos pasiliko nenusigandusios — ne todėl, kad jos manytų, kad jis nepraves savo grąsinimų, ne todėl, kad pasaulinė opinija tai pasmerktų, bet todėl, kad jis savo noro negalės išpildyti ir bandant tai atsiekti būtų pragaištinga Jungtinėms Valstijoms. H-bombų panaudojimas Indokinijoje militarinės padėties nepakeistų. O jeigu jos būtų numestos Kinijoje ar Tarybų Sąjungoje, tai jos tikrai tuo patim atsimokėtų Jungtinėms Valstijoms. Tokioje kovoje, tai nėra paslaptis, kad Jungtinės Valstijos paneštų 10 sykių daugiau nuostolių, negu jų taikomi priešai, nes atominės ar hydrogeninės bombos daug daugiau žalos joms darytų."

Vadinasi, Hitleriui grąsinimai Norvegijoje pavyko, bet Dullesui dabar nepavyko.

"VIRS KOMUNISTAIS"

Susirūpinusiai rašo Brooklyno "Darbininkas," sužinojęs Dien Bien Fu pralaimėjimą. Pirmoji apsigynimo linija esanti sudaužyta. Skaitykite, kas gali toliau atsitikti:

"Jei neatlaikys ir antroji linija, komunistai laimės Indokiniją, — kalbėjo britų gubernatorius Malajuose, — tai man reikia papildomai trijų divizijų, kad Malajus išlaikytume. Mato pavojų ir Indonezija, kur į valdančią nacionalistų partiją braujasi komunistai. Toliau Thailandas ir Burma. Atsilieps ir Japonijoje. 'Kas bus, jei Indokinija teks komunistam?'— klausė Japonijos pramonininkų pirmininkas ir pats atsakė: 'O tada visi mes, visi japonai, turėsime virsti komunistais'."

NEGAVO PARAMOS

Francūzų kontroliuojamas laikraštis, išeinąs Indokinijos mieste (Vietnamo sostinėje) Hanoi, atsišaukė į vietos gyventojus prašydamas kenuotų vaisių ir pieno Dienbienphu tvirtovės gynėjų paramai. Žadėjo tą paramą nuleisti jiems parašiutais.

Praėjo viena ir kita diena. Jokios paramos iš vietinių gyventojų negauta.

Vietnamiečiai, mat, skaito šį Indokinijos karą francūzų karu, kad išlaikyti Indokiniją francūzų kontrolėje. Todėl jie francūzų ir neremia.

TINKAMAI ATSAKĖ

Į primetimus, kad Kinija duoda daug ginklų vietnamiečiams kovoti prieš francūzus, laikraštis "Dispatch," išeinąs Hudson City, N. J., pasakė:

"Raudonoji Kinija neduoda tiek jiems pagalbos, kiek Jungtinės Valstijos gelbsti Francūziją prieš sukilėlius."

Minimas laikraštis toliau pareiškia:

"Nestumkite Jungtinių Valstijų į kitą karą, kaip Korėjoje."

PASTABOS

Census Biuras parodo, kad Jungtinėse Valstijose ant kiekvienos 10,000 žmonių yra 435 federalės, valstijinės ir miestų valdininkai bei valdiški tarnautojai.

Šiuo metu federalės valdžios tarnyboje yra 2,360,000, valstijų ir miestų tarnyboje — 4,651,000.

1953 metais tiems žmonėms buvo išmokėta algomis 23 bilijonai ir 300 milijonų dolerių.

Tai vis išlaidos, kurias mes taksus mokėdami turime padengti. O kadangi valdiškų tarnautojų skaičius vis auga, tai ir mūsų taksai vis auga.

—:—

New Yorko episkopališkos trejybės bažnyčios klubas atsisakė priimti į savo narių skaičių teisėją Hubert T. Delany.

Ir kodėl šis teisėjas dievobaimingiems žmonėms pasirodė nekošernas? Juk jis irgi garbina tą patį dievą. Jis lanko bažnyčią ir namuose skaito bibliją.

Jis nepriimtas į tą klubą tik todėl, kad jo oda yra juodos spalvos. Tai ir viskas.

Argi galimą pateisinti tokį nobažnųjų žmonių elgėsį? Jeigu jie dievui tiki, tai turėtų žinoti, kad visi žmonės yra lygiais sutverti, nepaisant kokios kuris spalvos būtų. Rasinės diskriminacijos juk ir pats dievulis nepripažįsta.

—:—

Mūsų krašto valstybinis sekretorius Dulles yra tikintis žmogus, lanko savo bažnyčią, bet rasinę diskriminaciją praktikuoja. Tai pasirodė Genevos konferencijoje.

Kai atvyko Kinijos delegacija, tai Dulles nematė reikalo ją pasveikinti. Dar daugiau. Kai šiaurių Korėjos delegacija, pritariant Kinijos delegacijai, pasiūlė pravesti Korėjoje laisvus rinkimus, rinkimus, kuriuos turėtų patys korėjiečiai tvarkyti ir prižiūrėti, Dulles griežtai tą pasiūlymą atmetė. Vietoje to pasiūlymo, jis reikalavo, kad Jungtinių Tautų komisija prižiūrėtų rinkimus.

Vadinasi, jis nepasitiki geltonosios spalvos žmonėmis. Jis nori juos kontroliuoti taip, kaip jie buvo varžomi, vergiami ir kontroliuojami per šimtmečius.

Bet kaip Hitleris su "Herrenmenschen" suklupo, taip ir Dulleso "master race" nebegalės ateityje kontroliuoti kitų rasių žmones.

—:—

Dienbienfu tvirtovę gynė francūzų legijonas, kuriame, sakoma, buvo apie 700 procentų vokiečių hitlerininku. Jame taipgi buvę nemažai lietuviškų smetonininkų, su vokiečiais įstojusių į legijoną.

Tai tie naciniai "herrenmenschenai" manė lengvai apsidirbsią su vietnamiečiais, kuriuos hitlerininkai skaito žemesne rase. Bet jie rado ten sau kapus.

—:—

Smetonininkų "Dirva" verkia, kad "Vakarų fronte ne viskas tvarkoje." Genevos konferencijoje Molotovas yra visų svarbiausias asmuo, o Dulles parsiskubino Washingtonan ir bando suklijuoti "azijietišką frontą" iš Amerikos, Anglijos, Francūzijos, Australijos.

Kai pamisliji, iš tikro "ne viskas tvarkoje."

Kodėlgi Dulles nepasikviečia nors vieną smetonuotą generolą, kuris tikrai parodytų, kaip tą frontą sutvarkyti? O tokių be armijų generolų yra nemažai.

—:—

Detroito Chrysler korporacija per pirmus šiuos metus padarė gryno pelno tik $7,681,053. Tai biški mažiau, negu buvo padaryta tuo pačiu laiku praeitais metais.

Išmokėdama šėrininkams dividendus, korporacija teisinasi biznio nupuolimu todėl, kad Korėjoje karas sustojo, o kitoje vietoje karas dar neįsisiūbavo, todėl užsakymų mažiau turima.

Pelnagrobiai įsižioję laukia, kada Amerika pavers Indokinijos karą korėjiniu karu. Tada pelnai vėl milijonais plauks, nepaisant kad tie bus amerikiečių krauju nudažyti.

—:—

Chicagos "Tribune" rašo: Jeigu Indokinija pateks komunistams, "mes neteksime geriausio šaltinio cino ir gumos." O tada "gal tektų kiek daugiau mokėti už padangas."

Toliau minimas laikraštis klausia: "kiek tūkstančių Amerikos jaunų vyrų mes norime užmušti to nepatogumo išvengimui?"

Indokinija, kaip ir Korėja, yra pelninga Amerikos bankininkams. Štai dėl ko jie pasiryžę grūsti į karo nasrus jaunus amerikiečius.

—:—

Japonijos sostinėje Tokio įvykusi gegužinė demonstracija visus nustebino. Maršavo gatvėmis apie pusantro milijono žmonių, nešini prieš atominę politiką iškabas.

Amerikos laikraščių korespondentai, tą demonstraciją matę, stebėjosi jos didumu ir tvarkingumu. Tai buvusi didžiausia demonstracija Japonijos istorijoje ir kartu didžiausia po gegužinės demonstracijos Maskvoje.

—:—

CIO United Packinghouse Workers Unija savo konvencijoje, įvykusioje Sioux City, Ia., pasmerkė makartizmą ir kvietė savo narius ir visus kitus prieš jį griežtai kovoti.

Beveik visos darbininkų unijos pasisakė prieš makartizmą ir taipgi pareiškė savo nepasitenkinimą dabartine Eisenhowerio administracija, kuri ištikimai tarnauja didžiajam bizniui.

Gri-kis

Gegužinės demonstracija Kauno mieste

KAUNAS. — Pro debesis protarpiais švysteli saulė, nužerdama Nemuno ir Neries pakrantes. Nuo ankstaus ryto miesto gatves užpildė tūkstančiai kauniečių, skubančių į savo darbavietes. Muzika ir dainos sklido viršum šventiškai pasipuošusio miesto.

10 valanda ryto. J. Janonio aikštėje nuaidi TSRS ir LTSR himnų garsai. Įeina K. Požėlos rajono darbo žmonių kolonos. Jie neša V. I. Lenino ir J. V. Stalino didžiulius portretus, šešiolikos broliškųjų respublikų herbus. Pirmose gretose eina "Drobės" vilnonių audinių fabriko darbininkai. Jie žymiai viršijo pirmojo šių metų ketvirčio ir balandžio mėnesio planus. Viršum plano išleista daugiau kaip 31 tūkstantis metrų vilnonių audinių, žymiai sumažinta gaminių savikaina.

Nešdami šimtus vėliavų, šūkių į aikštę įžygiuoja Greifenbergerio vardo metalo apdirbimo įmonės, garvežių depo darbininkai, J. Janonio vardo popieriaus fabriko kolektyvas. Komunistų partijos ir Tarybinės vyriausybės garbei aidi audringas "valio!"

Lenino rajono darbo žmonių kolonoje pirmieji žygiuoja Nemuno laivininkystės upeiviai. Aleksoto stiklo fabriko darbininkai. Jie neša šūkius, kalbančius apie tvirtą darbo žmonių pasiryžimą kovoti už partijos ir vyriausybės iškeltų uždavinių įvykdymą.

Tautiškais drabužiais apsirengę praeina "Silvos" kojinių fabriko darbininkai. Aikštėje dar ir dar kartą aidi šūkiai "Tegyvuoja Gegužės Pirmoji—darbo žmonių tarptautinio solidarumo diena!". Pramonės darbuotojus pakeičia tūkstantinės moksleivių kolonos.

Su šūkiais "Tegyvuoja taika!," "Visos jėgos socialistinės Tėvynės suklestėjimui!" į aikštę įeina Stalino rajono darbo žmonės. "Trikotažo," "Jėgos" įmonių darbininkai neša didžiules gėlių puokštes. Raportuodami apie gamybines pergales, žengia Kauno statybos tresto Nr. 2 kolektyvas. Jis 10.5 procento pakėlė darbo našumą, 7.5 procento sumažino statybos darbų kainą.

Aikštėje plačiai nuskamba Kauno Politechnikos instituto studentų dainos apie taiką, apie tautų draugystę. Studentai neša didžiulius maketus apie kvalifikuotų specialistų skaičiaus augimą respublikoje. Šiuo metu institute mokosi apie 2.5 tūkstančio būsimų hidrotechnikų, mechanikų, statybininkų, elektrotechnikų ir kitų specialybių inžinierių. Po jų pražygiuoja Medicinos, Kūno kultūros institutų bei Žemės ūkio akademijos studentai.

Toliau eina teatrų aktoriai, prekybos ir kitų įstaigų darbuotojai.

Gegužės Pirmosios demonstracijoje Kauno darbo žmonės išreiškė savo atsidavimą Tarybinei vyriausybei, tvirtą pasiryžimą siekti naujų laimėjimų taikiame darbe.

"Tiesos" koresp.

ŠYPSENOS

Tikrai gabi

Vienas keliauninkas pasakojo savo prietykius:

"Karta, vienoje kelionėje per Afriką, aš taip išbadėjau, kad turėjau suvalgyti ir mėgiamiausiąją savo papūgą."

"Kokio gi skonio buvo jos mėselė?" paklausė vienas klausovas.

"Ogi, kaip vištiena, kalakutiena, žąsiena bei kaip laukinė antis. Ta papūga buvo tiek gabi, kad galėjo bile ką pamėgdžioti!" paaiškino keliauninkas.

-:- -:- -:-

Apsivalo

"Kodėl tas žmogus taip energingai savo rankas mazgoja? klausia Petras.

"Tai kurčias - nebylys, kuris tik ką baigė nešyrią istorijukę pasakoti," paaiškino nuo pirmiau čia žiopsojęs Adomas.

-:- -:- -:-

Ne bedarbis

"Ar dar dirbi, Antanai?"

"Taip, dirbu, brolau Vincai."

"O kam dabar dirbi?"

"Nagi, vis tai pačiai kompanijai — moteriai ir trims vaikams."

-:- -:- -:-

Tikri kvailiai

Gydytojas, įšegzaminavęs atėjusį vyriškį, tarp kitko klausia:

"Ar yra jūsu šeimoje protiniai nesveikų asmenų?"

Vyriškis: "Nors tai nesmagu sakyti, bet manau, jog tokių tikrai yra... Matote, daktare, tūli mano giminaičiai vis nesiliauja man rašinėti pinigų prašydami."

Sutaisė **Kas Kitas**

LIETUVIŠKOS SPAUDOS ATGAVIMO 50 METŲ SUKAKTIS

Aušrininkai ir varpininkai

Tarp senosios kartos mūsų žmonių neretai tenka išgirsti: tas ir tas buvo aušrininkas, o ans ir kitas — varpininkas.

Ką visa tai reiškia?

Aušrininkais vadinami tie žmonės, kurie kuo nors prisidėjo prie išleidimo laikraščio "Aušra."

Varpininkais vadinami tie, kurie prisidėjo prie leidimo laikraščio "Varpas."

Abudu laikraščiai buvo spausdinti ir platinti tuomet, kai Lietuvoje buvo uždraustas leisti ir skaityti lietuvišką spaudą lotyniškomis raidėmis.

Abudu laikraščiai, nėra abejonės, suvaidino savo rolę tame nykiame laikotarpyje.

Nežiūrint visų aušrininkams — ano meto Lietuvos inteligentijai,— teiktų ir kai kur dar tebeteikiamų pagyrų, komplimentų, negalima pasakyti, kad ji budriai apdairiai stovėjo savo tautos sargyboje, kad ji mokėjo greit susiorientuoti ir duoti tinkamą atsakymą reakcinei, žiauriai, caristinei valdžiai dėl jos idijotiško mosto, dėl spaudos uždraudimo.

Tik pagalvokime: lietuviška lotyniškomis raidėmis spauda buvo uždrausta 1864 metais, na, o pirmas lietuviškas laikraštis "Aušra", taikomas Lietuvai, tepradėtas leisti tik 1883 metais,— veik po 20-ties metų!

Lietuvos ano meto inteligentiją tuo atžvilgiu pralenkė Lietuvos emigrantai Amerikoje, nes čia New Yorke, dar 1879 metais, buvo pradėtas leisti kad ir menkvertis lietuviškas laikraštis, "Gazieta Lietuviška" (nuo kurios pasirodymo, beje, šiemet sukanka 75 metai!)

Atoslūgis

Tiesa, caro valdžia lietuvišką spaudą uždraudė tuojau po to, kai buvo numalšintas sukilimas Lietuvoje.

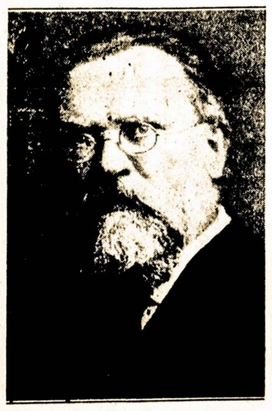

Dr. Jonas Šliupas

Sukilime padėjo galvą ne vienas lietuvių tautos sūnus. Vienas sukilimo vadovų, *Bagdonavičius*, buvo sušaudytas Šiauliuose, gi pats žymiausias ir spalvingiausias sukilėlių vadovas—*Antanas Mackevičius*,—1883 metų gruodžio mėnesio 26 d. Kaune buvo pakartas.

Visur po kiekvieno pralaimėto liaudies sukilimo bei pralaimėtos revoliucijos per tūlą laiką siautėja reakcija; taip, pavyzdžiui, buvo po pralaimėtos 1905 metų revoliucijos Rusijoje.

Bet 20 metų — perilgas laikas.

Lietuviško proletariato, — susipratusio, organizuoto — Lietuvoje tuomet nebuvo. Miestuose, kur ir buvo dirbtuvių, darbininkai buvo daugumoje sulenkėję. Markso ir Engelso 1884 metais paleistas šūkis "Visų šalių darbininkai, vienykitės!" Lietuvoje buvo mažai kur girdėtas ir įsisavintas. Nežiūrint to fakto, kad tais pačiais metais Londone įsikūrė Pirmasis Tarptautinis Darbo žmonių Susivienijimas, pirmasis Internacionalas, mūsų tėvų krašto darbo žmonės buvo neorganizuoti, gyveno skurde, varge, priespaudoje ir tamsoje.

1864 metais nebuvo Lietuvoje lietuviško laikraščio, nebuvo ten tikrosios lietuviškos spaustuvės bei knygų leidyklos, nors išleistų lietuviškų knygų buvo.

Gal visa tai ir padrąsino caro valdžią uždrausti lietuviams spausdinti lotyniškomis raidėmis knygas bei laikraščius.

Nereikia pamiršti ir to fakto, kad po ketverto penketo metų, spaudą uždraudus, prasidėjo iš Lietuvos tirštesnė emigracija į Ameriką.

Kaip Lietuvos liaudis atkovojo lietuviškų spausdinių teisę

Rašo *ROJUS MIZARA*

Povilas Višinskis

Dr. Vincas Kudirka

"Aušra"

Apie tai, kaip gimė "Aušra", kas pirmas sugalvojo ją leisti, kam už visa tai priklauso didžiausias nuopelnas, šiandien yra visokių versijų ir nuomonių. Daug kas dėl to laurų vainikus deda ant *Dr. Jono Basanavičiaus* galvos. Tačiau patys buvusieji aušrininkai byloja kitaip.

Jonas Šliupas turi savo versiją. Na, o kai šitų žodžiu rašytojui 1926 metais teko ilgokai pasikalbėti su *Martynu Jankum*, tai pastarasis įrodinėjo, kad jam turėtų už "Aušra" tekti patsai didžiausias nuopelnas; Jankus traukė nuo padjestalo ir Basanavičiu ir Šliupą.

Dėl "Aušros" pradėjimo leisti verta pasikliauti Jono Šliupo pateiktais duomenimis. Jie yra logiškiausi.

1880 metais įstojes į Maskvos universitetą, studentas Šliupas rado ten daugiau lietuvių studentų, — Jasiulaitį, Kriščiūną, Pašukonį, Sketerį, ir kt. Na, ir jie ten pradėjo sau leisti hektografuotą laikraštuką, pavadintą "Aušra". Vėliau, kai Šliupas nuvyko į Klaipėdą, tai Šernius, dirbdamas "Lietuviškos Ceitungos" redakcijoje, kalbino Šliupa perkelti maskviškę studentų "Aušrą" į Prūsus, kad ten būtų galima laisviau pasireikšti. Taip ir buvo padaryta.

> "*Aušra* buvo kolektyvus sumanymas," rašo J. Šliupas, "ir tik bendromis pastangomis sumanymai virto tikrenybe. O kad Dr. Basanavičius pirmajame numeryje padėjo parašą, kad jis leidžiąs *Aušrą*, o ne Lietuvos mylėtojų būrelis, tai čia įžiūrima mistifikacija, o gal Dr. Bs. turėjo ir kitų sumetimų." ("Šis tas apie 'Aušrą'." Parašė Dr. Jonas Šliupas, 1936 m. Kaune.)

Šliupas skundėsi, kad *"sunku buvo rasti mūsų 'Aušrai' pritarimo tarp kunigų ir inteligentų..."*

Vos pradėjus eiti, "Aušra" sušlubavo dėl stokos pinigų. Šliupas buvo kviečiamas laikraštį redaguoti, bet pirmiau jis nuvyko pas Dr. Basanavičių į Pragą pasitarti. *"Tautišku atžvilgiu mudviejų mintys atitiko, tik socialiniu klausimu aš buvau radikalesnis, kaip ir religiniu..."* sako Šliupas.

Kai jis nuvyko į Prūsus laikraštį redaguoti, terado tik tarp 50-75 prenumeratorių!

Jam esant Prūsuose, kun. Jurkšaitis *"nenurimo, skundė mane superintendentui Šlikmanui Karaliaučiuje."* Pastarasis įsakė Šliupui išsinešdinti iš Prūsijos per vieną mėnesį.

"Aušra" buvo kontrabandos keliu siuntinėjama į Lietuvą. Šliupas sako:

> "Jei ne knygnešiai, kurie dažnai taipgi spiritą gabendavo per sieną, mūsų darbas nebūtų taip darnus buvęs."

"Aušra" buvo pradėta leisti 1883 m. kovo mėn., o užsidarė 1886 m. birželio mėnesį. Šliupas dirbo jai daugiau, kaip metus laiko.

"Aušros" leidėjai neturėjo jokios programos. Jai rąšė ir tautininkai, ir demokratai, ir klerikalai, tačiau dauguma Lietuvos katalikų dvasiškijos, įskaitant vysk. A. Baranauska, jai buvo priešingi.

Poetas Jonas Mačys-Kėkštas, ano meto socialistas, taipgi rašė "Aušrai." Atvykes Amerikon, Mačys-Kėkštas 1902 m. gr. 15 d. Pennsylvanijoj mirė: jo kūnas buvo sukremuotas Fresh Pond krematorijoj, Maspethe, N. Y.

Jei "Aušra" būtu tuomet griežtai nusistačiusi prieš carizma, raginusi Lietuvos žmones organizuotis ir kovoti išvien su visos Rusijos demokratine visuomene, aišku, ji būtų davusi kitokiu rezultatų. Bet ne! "Aušrai" rūpėjo tik garbinti Lietuvos praeiti, o kaip yra dabar—tebūva. Jos bendradarbių tarpe buvo ir šliaužinėtoju prieš carizmą.

Iš aušrininkų, tenka priminti, Jonas Šliupas tuomet buvo bene kairiausias; tai savotiškas ano meto socialistas, griežčiau nusistatęs prieš dvasiškiją, tarnaujančią carizmui, kartkarčiais prisimines ir liaudies reikalus, nepasitenkinęs tik praeities romantika, kaip Dr. J. Basanavičius.

Nors Lietuvoje tuomet organizuoto nei darbininkų nei valstiečių judėjimo nebuvo, tačiau klasės ten buvo, klasių kova tebėjo, bet "Aušrai" tai buvo svetimas dalykas.

O visgi "Aušra" suvaidino teigiamą vaidmenį: jį paskatino tūlus Lietuvos studentus ir inteligentus tautiškai susiprasti. Tai, pagaliau, buvo pirmas lietuviškas laikraštis, skirtas Lietuvai. "Aušros" ilgesnis nepasilaikymas — kitas kaltinimo aktas ano meto Lietuvos inteligentijai!

Prūsuose tuomet ėjo ir daugiau lietuvišku laikraščių: "Keleivis," "Lietuviška Ceitunga," bet tai nebuvo taikomi laikraščiai Lietuvai, o tarnauja kaizerinei Vokietijai, dėl to apie juos čia neverta nei kalbėti.

"Varpas"

"Varpo" vyriausiu sumanytoju buvo *Dr. Vincas Kudirka*. Jis buvo pradėtas leisti (taipgi Prūsuose, Ragainėje) 1889 metais. Tai buvo daug kartų reališkesnis už "Aušrą" laikraštis, pritraukęs aplink save daugiau jaunesnių ir energiškesnių jėgų, kovojęs prieš caristinius biurokratus, prieš lenkomanus, ir tt. Dr. V. Kudirka nebuvo socialistas, jis socializmui priešinosi, jis buvo stambiosios ūkininkijos (buožijos) ideologas. Tačiau jis, kaip gabus literatas-rašytojas, savo raštuose — tiesiogiai ir netiesiogiai, — žiebė žmonėsna pasipriešinimo carinei priespaudai liepsnelę. Net ir jo tūli veikalai, versti iš kitų kalbų,— pav. Byrono "Kainas," Šilerio "Vilius Tell," ir kt., — buvo atlikti tikslu, kad žadintų žmones priešintis, atsisakyti nusimauti nuo galvos kepurę prieš žandaro pakabintą ant lazdos kepurę.

V. Kapsukas-Mickevičius taipgi per tūlą laiką buvo varpininkas, Dr. Kudirkos pasekėjas. Kadangi Kudirka pasirašinėdavo "Kapso" pseudonimu, tai ir V. Mickevičius pasekė ji, pasivadindamas "Kapsuku". Vėliau V. Kapsukas pasitraukė iš varpininkų ir įstojo į LSDP eiles.

Kitas žymus varpininkas, *Povilas Višinskis*, buvo energingas, kairus demokratas ir, anot V. Kapsuko, "šviesus asmuo ir atsidavęs savo idėjai visuomenės veikėjas." Jis suvaidino svarbią rolę tame laikotrpy, keldamas lietuvių tautą iš letargo, iš tautinio susnūdimo ir akstindamas ja kovoti prieš žiauruji režimą. P. Višinskis buvo kur kas pažangesnis už V. Kudirką ir daugeli kitų savo amžininkų. Jis pasisakė už *"panaikinimą luomų, už nacionalizaciją žemės ir darbo įrankių,"* o tai reiškė — už socializmą.

P. Višinskis buvo vienas tu lietuvių tautos patrijotų, kuris *neniekino* rusų tautos, kuris nesuplakė į vieną krūvą rusų tautos su carizmu ir jo palaikytojais — dvarininkais, fabrikantais ir dvasiškija. Tuo reikalu Višinskis šitaip pasisakė:

> "Kas mūsų priešas? Ar maskoliai ar maskolių despotiška valdžia? Ar mes turime teisę neapkęsti gudo, kuris nėra viršininkas, valdžios tarnas ir jos idealų išpažintojas? Kas nori mus praryt: ar maskolių tauta, kaipo tauta, ar maskolių carišai popiška valdžia?
>
> "Ne, mes ne tik neturime teisės neapkęsti maskolių tautos, bet privalome eiti išvien su jos apšviestūnais prie vieno siekio — apšviesti

Rašytoja Žemaitė

> žmones ir su jų pagalba nuversti despotišką valdžią..."

Kova už teisę spausdinti lotyniškomis raidėmis lietuvišką spaudą Višinskiui nebuvo vienintėlis tikslas, kaip tūliems kitiems ano meto t. v. patrijotams. *Jis kovojo ir už spaudos laisvę.*

Višinskis turėjo įgimtą žmonėms auklėti talentą. Juk tai jis daugiausiai padėjo Žemaitei patapti lietuvių liaudies didžia rašytoja, klasike, įtraukiant ją į varpininkų skaičių. Jis padėjo ir Jovarui tapti liaudies poetu. Jis įtraukė į literatūrinį darbą Šatrijos Raganą, ir kt. Višinskis nenuilstamai akstino kiekvieną, turintį kiek tiek talento, žmogų, rašyti, lavintis, kilti ir padėti kitiems, padėti tautai.

Višinskis mirė 1906 metais, vos sulaukęs 31 m. amžiaus.

Varpininkai tuomet leido Prūsuose ir kitą laikraštį, "Ūkininką," skiriamą daugiausia valstiečiams.

"Tėvynės Sargas"

Klerikalai taipgi leido savo spaudą užsienyje, Prūsuose. Vyriausias jų ano meto laikraštis buvo "Tėvynės Sargas," įkurtas 1896 metais. Klystų tas, kuris manytų, būk ir klerikalai kovojo prieš carizmą. Jie visomis keturiomis laikėsi įsikibę už carizmo skvernų ir Rusijos patvaldystę gynė. Revoliucijos Rusijoje kunigija bene bijojo labiau negu pats caras. Nors "Tėv. Sargas" buvo redaguotas tokio, palyginti, pažangaus kunigo, kaip rašytojas J. Tumas-Vaižgantas, tačiau to laikraščio puslapiuose tilpo tokis pasisakymas:

> "... politinę Lietuvos nepriklausomybę laikome tuščia svajone ir prieš aną atvirai protestuojame...

(Tąsa 5-tam pusl.)

V. K. Jonynas

Vienas žymiausių dailininkų tarp lietuvių naujakurių Amerikoje, V. K. Jonynas dabar debiutavo prieš Amerikos meno kritikus ir publiką su kuklia akvarelių paroda Wayhe galerijoje, New Yorke (794 Lexington Ave., prie 61-mos gatvės). Jonynas, kuris gan plačiai žinomas kaip grafikas Vokietijoje ir Pabaltyje (ir kiek mažiau Francūzijoje) iki šiol beveik nežinomas Amerikos meno pasauliui. Ir negalima sakyti, kad ši paroda žymiai pakeis padėtį.

— — —

V. K. Jonynas gimė 1907-tais metais Udrijoje, Dzukijoje. Jis baigė dailės mokyklą 1927-tais metais Kaune. 1931-mais metais jis išvyko į Paryžių, kur studijavo kokius keturius metus. 1935-tais metais jis laikė savo pirmą individualinę parodą vienoje Paryžiaus galerijoje. Kritikai jau tada pastebėjo, kad jis gabus grafikas. Sugrįžęs į Lietuvą jis pradėjo dėstyti meną ir tapo profesorium. Jis buvo labiausiai žinomas už savo medžio graviuras ir grafines iliustracijas. Tarp kito jis iliustravo Donelaičio "Metus".

Prieš išlaisvinimą antrojo pasaulinio karo pabaigoj Jonynas apleido Lietuvą ir pasiskelbė, kaip eilė jo kolegų, "tremtiniu". 1946-tais metais jis turėjo individualinę parodą Freiburge, 1947-tais Tubingene ir 1949-tais Paryžiuje. 1951-mų metu pabaigoje jis atvyko į šią šalį, kur gyvena ir kuria, išstatydamas savo kūrinius vyriausiai tarp lietuvių. Jis taipgi dėsto meną Jamaicos (NY) Catan Rose Institute of Fine Arts mokykloje.

— — —

Jonyno medžio graviuros, braižiniai ir litografijos, jo juodo ir balto grafinis darbas, yra pilnas jėgos, spontaniškumo ir vaizduotės. Toje jo kūryboje jo stylius aiškiai individualus, originalus, įnešantis savo indėlį. Rašantis šiuos žodžius yra matęs tuos Jonyno darbus dar Paryžiuje, ir sutinka su Europos kritikų nuomone, kad Jonynas yra svarbus dailininkas.

Deja, V. K. Jonynas pasirinko padaryti savo svarbų debiutą pirmoje New Yorko parodoje ne su savo tipiška stipria kūryba, bet su spalvingomis akvarelėmis, kurios paremtos ant peisažinių motyvų. Tuose akvareliniuose gamtos vaizduose Jonynas pasirodo turįs vidutinį koloritinį skonį ir gerą techniką, bet beveik prarastas tų peisažų švelniuose sukūrėliuose yra stipriausias Jonyno įnagis: raižanti, energiška juoda linija, provokuojančiai balansuotas toninės masės, individualinė vaizduotė.

Tikėkime, kad ateityje Jonynas parodys Amerikos meno publikai savo tikresnį veidą ir bus labiau šios šalies meno kritikų įvertintas, kaip jau yra visa eilė Lietuvoje gimusių (ir Jonyno kataloge minimų) dailininkų kaip Ben Shahn, William Zorach ir kt.

R. B.

Athenai, Graikija. — Vėliausi žemės drebėjimai Graikijoje sunaikino dar vieną kaimą ir apardė kelis kitus.

Philadelphia, Pa.

NEILGAI DŽIAUGĖSI

Laisvėje jau buvo rašyta, kad didelės Philco kompanijos darbininkai, apie aštuoni tūkstančiai, gegužės 1 d. išėjo į streiką. Iš pradžios atrodė, kad streikas bus trumpas ir pasėkmingas. Darbininkai džiaugėsi, kad viskas ėjo labai sklandžiai. Skaitlingos, virš keturių tūkstančių, pikietų eilės glaudžiai, kaip kokia cemento siena, laikė apsupę milžiniškus dirbtuvės pastatus.

Kompanija nesitikėjo matyti tokio didelio ir taikaus darbininkų vieningumo, griebėsi provokacijų, mums nuo seniai žinomomis priemonėmis. Kompanija pasisamdė būrį mušeikų ir fotografistų, pasiuntė laužtis skersai pikietų linijas. Nors kompanijos provokatoriams nenusisekė sukelti kruvinas muštynes, tačiau jie suardė pikietų eilėse gerą nuotaiką. Gavusi priekabę, kompanija, nuėjusi į teismą, išėmė draudimą (injunction) prieš streikierius. Dabar unija negali pikietų prie dirbtuvės statyti daugiau, kaip tik 35.

CIO International Union of Electrical Workers prezidentas Harry Clock sako, kad: unijos viršininkai jau nuo seniau nužiūri kompanijos planus. Kad kompanija, su jos samdytomis mušeikų gaujomis ir teismų drausme, bandys ne tiktai streiką sulaužyti, bet ir pačią uniją suskaldyti. Nes viskas buvo aišku, kaip ant delno, iš kompanijos atstovų elgėsio, kuomet prasidėjo derybos su unija dėl atnaujinimo seno kontrakto.

Toliau H. Block pareiškė: Jeigu visi darbininkai taip vieningai laikysis ir toliau, kaip dabar, tai jie taps streiko laimėtojais, neatsižvelgiant į kompanijos norus ir provokacijas.

Philadelphijoje ir apylinkėje jau per keletą dienų oras labai biaurus. Dažnai lija ir šalta, 10 d. geg., Fairmount parke per pusvalandį krito didelės snaigės.

Pregresas

KRISLAI

(Tąsa iš pirmo pusl.)

mus, nes jie gali būti ambicijomis užkariauti pasaulį.

—:—

Gynybos sekretoriaus pagalbininkas John A. Hannah nusiskundžia, kad jaunuoliai, atlikę militarinę tarnybą, nebenori grįžti į tą tarnybą. Praeitais metais tik 31 procentas tokių sutiko grįžti tarnybon.

Pasirodo, kad nuolatiniai karu grąsinimai įvaro baimės tiek civiliams, tiek militarinėje tarnyboje esantiems.

—:—

U. S. Public Health Service skelbia, kad šiuo metu vidutinis žmogaus amžius yra 68 ir pusė metų. Per 10 pastarųjų metų žmonių gyvenimas pailgėjo beveik keturiais mėtais.

Raportas parodo, kad moterys pergyvena vyrus net šešiais metais. Tai geras joms kreditas.

Bet nuo vėžio ligų šiuo metu moterų mirtingumas kiek padidėjęs. O tai skaitoma, kad šiuo metu daugiau moterų rūko, negu pirmiau rūkydavo. Už tai moteris jau negalima pagirti.

Kas turi, tas naudojasi

Kaimynas klausia prajojantį indijoną: "Kodėl jūs pats jojate, o jūsų moteris pėsčia eina?"

Indijonas: "Todėl, kad ji arklio neturi."

WORCESTER, MASS.

Iš LLD 11 kuopos susirinkimo 9 d. gegužės

Finansų sekretorius savo raporte pažymėjo, kad už 1954 metus jau yra pasimokėjusių 40 narių.

Draugai, žinau, kad skaitote Laisvę ir matote mano raginimą ir prašymą užsimokėti jūsų metinę duoklę. Žinot, kad žurnalo Šviesos ir knygų spausdinimas už dyką neateina. O dabar taip viskas brangu, pinigai Centrui reikalingi. Išbuvote tiek daug metų garbingais nariais, būkite tokiais, kol gyvensite. Jeigu patys negalite ateiti į susirinkimą, priduokite jūsų duoklę bile kuriam valdybos nariui. Tegul gyvuoja mūsų kultūros ir apšvietos draugija!

—:—

Laisvės 10,000 fondas kaip tik pradeda judėti, sako Jonas Skliutas, mūsų kolonijos vajininkas, prisimindamas, kad tūli mūsų draugai, kurie gali paaukoti ir žino to fondo svarbą, dar neatsiliepė, vis prižada vėliau.

Šio fondo klausimu Laisvės skaitytojų raginti nėra reikalo. Kiekvienas gali pats sau į tai atsakyti — nesukels $10,000, nebus Laisvės. O ką tada parėjęs iš darbo skaitysi, — pinigus?

—:—

Vilnies suvažiavimui pasveikinti iš kasos likosi paskirta $5 ir susirinkimo dalyviai sudėjo $7, viso $12. Nors biskį pavėluota, bet geriau, kaip niekad.

—:—

Liepos 11 d., Olympia Parke, abi LLD kuopos bendrai rengs pikniką. Tai bus užbaigtuvės vajaus į Laisvės $10,000 fondą. Apie tai dar bus pranešta vėliau.

—:—

LLD 11 kuopos bankietas, kuris įvyko balandžio 25 d., buvo ruoštas pagerbimui mūsų gaspadinių. Čia vyrai dirbo kukoriais ir patarnautojais. Viskas puikiai pavyko, nes mūsų vyriausiu kukorium buvo didžiai gerbiamas J. Raulušaitis, o jo pagelbininkais — D. Jusius ir J. Senkus. V. Žitkus, kuris per visus laikus mūsų parengimams pyragus kepa, tai ir šį kartą labai gardžius pyragus mums iškepė. O patarnautojais buvome V. Dapša, J. Skliutas, P. Sadauskas, J. M. L., A. Pilkauskas.

Visi atsilankę gavo po pusę keptos, svieste apkepintos vištos, visokių kitų gardžių patiekalų ir net sriubos.

Svečių turėjome net iš N. H., atvyko Vilkauskai ir jų dvi dukterys ir anūkai iš Chicagos, kurie lankėsi pas juos laike Velykų šventės.

Juozo Raulušaičio šeima paaukojo raudonų rožių, kuriomis papuošėme mūsų gerbiamų gaspadinių krūtines. O stalai buvo papuošti pavasariniais pražydusiais medeliais. Šią mūsų pagarbą draugės gaspadinės gražiai sutiko ir širdingai priėmė. O kadangi šiais metais sueina 35 metai kaip Laisvė eina dienraščių, tai visą pelną paskyrėm į $10,000 fondą. **J. M. L.**

Episkopalai priešingi diskriminacijai

Visašališkoji tos tikybos vadovybė paskelbė nacionalę konvenciją Texas valstijoje, Houstone, kur tebevykdoma diskriminavimas negrų viešose įstaigose.

New Yorko konferencija dėl to pastatė nacionalei vadovybei reikalavimą gauti užtikrinimą, kad konvencijos dalyviai galės visi visur dalyvauti sykiu, be skirstymo. O jeigu valstijos pareigūnai to neužtikrina, kad konvencija būtų perkelta kitur.

Svarstyme ir sprendime to klausimo dalyvavo apie 800 dvasiškių ir svietiškių diocezijos vadų. Tarimas buvo vienbalsis.

Kailiasiuvių veikėją laiko Ellis Islande

Kailių ir Odų Darbininkų Unijos organizatorius Morris Angel neišleidžiamas iš Ellis Island po kaucija.

Angel yra gimęs Londone, tad yra suimtas deportavimui. Jam kaltinime sakoma, kad jis seniau buvęs komunistų partijos narių ir tame prisipažinęs, bet atsisakęs pasakyti, kaip ir dėl ko jis iš ten pasitraukė.

Gegužinės komitetas išsiskirstė

Gegužės Pirmosios minėjimą surengęs komitetas skelbia, kad jis savo darbą užbaigė ir tuomi pasinaikina.

Paskiausiame susirinkime komitetas pareiškė ypatingą padėką komiteto pareigūnams Bill Mardo, Rudolph Christian ir Miriam Baumel už pavyzdingai atliktą didį darbą. Kiti komitete buvo Leon Straus, Victoria Garvin, Fanny Golos, William Kaufman, A. Pauzner.

Komitetas taipgi reiškia padėką unijistams, ypačiai siuvėjų unijų eiliniams nariams už gražią talką, taipgi kitakalbių ir jaunimo organizacijoms. Sako, jog dėka visų pasidarbavimui buvo į demonstraciją sutraukta 15,000 publikos, kuri "pasisakė už taiką Indo-Kinijoje ir pasaulyje, už uždraudimą A ir H. bombų, už nugalėjimą makartizmo ir visų policinės valstybės įstatymų."

Brooklyno šauniame Pierrepont viešbutyje savo kambaryje rastas mirtinai pašautas John Lyman, 36 metų, atvykęs iš Syracuse. Kadangi ten pat rado ir šautuvą, policija sprendė, kad jis nusižudęs.

MONTREAL, CANADA

Atsisakė su R. K. mokytojų atstovais net pasikalbėti

Kaip žinia, Duplessio "antikomunistinė" mašina skaudžiausiai yra palietusi Romos Katalikų mokytojus. Kad pagerinus savo tiesiog vergiškas darbo sąlygas, vyriausiai tai jų mizernas algas, jie susiorganizavo į uniją — Montreal Catholic Teachers' Alliance — ir jos vadovybėje 1949 m. buvo išėję į streiką. Nežiūrint, kad unija atstovavo viso 100% mokytojus ir buvo atlikusi visus legalumus, vistiek, mokytojams išėjus į streiką, taip vadinama Kvebeko Darbo Santikių Komisija atėmė mokytojų unijai čarteri. O kartu su tuo atėmė ir teisę mokytojus atstovauti. Mokytojai užvedė bylą ir Aukščiausias Kanados Teismas pripažino Alliance uniją teisėta. Duplessio valdžia apeliavo prieš šį teismo sprendimą į Londoną — Privy Council, kuris atsisakė bylą net ir svarstyti.

Taigi, nors Aukščiausio Kanados Teismo unija pripažinta, tačiau Katalikiškų Mokyklų Komisijos jos visvien nepripažįsta ir laikosi Duplessio parėdymo, kad unija "nelegali." Mokytojai pereitą savaitę bandė užmegsti derybas, ar turėti su Komisija bent pasikalbėjimą, bet Komisija ir nuo to atsisakė. Teisingai, todėl, mokytojų unijos prezidentas Leo Guindon šį Komisijos žygį pavadino "darbininkų linčiavimu."

—:—

Atlas kompanija pralaimėjo bylą prieš miestą

Atlas Konstrukcijos Kompanija, kuri pasirašė su Montrealo miestu kontraktą už 3 milijonus dolerių pravedimui naujo vandentiekio, patraukė miestą į teismą, reikalaudama, kad miestas dar primokėtų $554,170. Sako, kad kompanijai prisidėjo ekstra darbo, kurio kontrakte nebuvo numatyta, būtent, kad kasant grabes ir ypač po vandeniu atrasta daug obstrukcijų, kurios pareikalavo daugiau darbo, negu manyta.

Teismas, tačiau, kompanijos reikalavimus atmetė ir nepripažino, kad miestas daugiau turėtų mokėti už darbą.

—:—

"Baby shower" parė

Janina Juraitytė-Hettel pasiruošusi neužilgo tapti motina. Ta proga, kad pagerbti būsimą motiną, jos sesučių ir draugių iniciatyva, gegužės 2 d. jai buvo surengta "Baby shower" parė. Apart nuoširdžių linkėjimų, dalyvės įteikė Janinai pritaikintas su būsimu šeimynos padidėjimu ir atitinkamas dovanas.

—:—

Išvažiavo svečiuotis pas brolį

Julė Tomasionienė išvažiavo į Ontario provinciją, ant tabako farmų, aplankyti savo brolį. Ją nusivežė sava mašina brolio duktė Ramutė, kuri tik po vedybų čia buvo atvažiavusi su savo vyru, leisdama "medaus mėnesį."

—:—

Pagerbta prieš vedybas

Alice Mitchelliūtė, kuri pasiruošusi tuojau ištekėti, ta proga gegužės 1 d. buvo draugių atitinkamai pagerbta. Jos vestuvės su kitataučiu jaunikaičiu įvyks birželio mėnesyj. J.

Jei Tamsta dar neprenumeruoji dienraštį Laisvę, tai tuojau užsisakykite. Jis kasdieną atneš jums į namus svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

NEWARK, N. J. NEWARK, N. J.

TEATRAS

Visi pasiilgome teatro, pagaliau susilaukėme ir dar ne bet kokio, o labai įspūdingo, užvardyto:

NE VISADA KATINUI UŽGAVĖNĖS

Keturių Veiksmų Komiška Drama

Parašė Didis Dramaturgas A. Ostrovskis

Stato scenoje LLD 5 kuopa

Suvaidins Brooklyno Lietuvių Liaudies Teatro žymiausi vaidintojai:

J. Budrevičius, Elena Brazauskienė, Jonas Lazauskas, Eva Mizarienė, Eleonora Tautkus ir Kostė Rušinskienė.

Režisierius Rojus Mizara

Žinant, kas vaidina jau aišku, jog veikalas bus puikiai suvaidintas. Gi režisierius pats yra pasižymėjęs dramaturgas ir sumokinimas tikrai bus geras.

Prašome įsitėmyti, kad vaidinimas įvyks

Šeštadienį, Gegužės 15 May

Pradžia 7-tą val. vakare. Prašome nesivėluoti

Ukrainų Salėje, 57 Beacon St., Newark, N. J.

Įėjimas Nemokamai

ATEIKITE PAMATYTI ŠĮ NEPAPRASTAI GRAŽŲ VEIKALĄ

Labai Naudingos Knygos

Parduodamos Nužemintom Kainom

Amerikos Demokratijos Steigėjai

Joje rasite Jungtinių Valstijų Konstituciją su svarbiaisiais pataisymais. Atvaizdos žymiausių kovotojų už nepriklausomybę. Puslapių 320, kaina $2.00. DABAR TIK $1.50.

Lietuvių Tautos Atbudimo Pionieriai

Trumpos biografijos žymiausių Lietuvos patriotų. Parašė Dr. A. Petrikа, puslapių 320, kaina $1.50. DABAR TIK $1.

Popiežiai ir Lietuvių Tauta

Tai rinkinys faktų, kuriuos privalo žinoti kiekvienas lietuvis. Parašė Prof. Pakarklis, puslapių 320, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

Prisikėlusi Lietuva

Parašė Antanas Bimba, kaip po karo aplankė Lietuvą, puslapių 224, kaina $1.00, DABAR TIK 75c.

Žmogus ir Mašina

Puikus rinkinys faktų apie išradimus, su įdomiais paveikslais, sutaisė Dr. J. J. Kaškiaučius. Puslapių 240, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

POEZIJA

Prošvaistės

Jono Kaškaičio—Dr. J. J. Kaškiaučiaus jaudinanti poezija ir trumpa autoriaus biografija. 256 puslapių, kaina $1.00, DABAR TIK 75c.

Usnynė

Teofiliaus Tilvyčio gražiausia kūryba, sielą žavėjanti poema, puslapių 160, kaina $1.50, DABAR TIK 75c.

Pavasario Godos

Stasio Jasilionio gražiausių eilių rinkinys, puslapių 256, kaina $1.00, DABAR TIK 75c.

APYSAKOS

Kelias į Laimę

Tik skaitydamas ją sužinosi kaip įspudinga, kai nekartą giliai atsidusdamas nubrauksi ašaras nuo savo blakstienų. Parašė Rojus Mizara, puslapių 368, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

Mortos Vilkienės Divorsas

Tai apysaka, kuri veda istoriniu keliu Amerikos lietuvių kultūrinio, ekonominio ir politinio gyvenimo. Parašė Mikas Rasoda—Mizara, puslapių 314, kaina $1.00, DABAR TIK 75c.

Ūkanos

Jauno lietuvio pastangos atsiekti profesijos, ekonominiai trūkumai, aštrus šeimyninis gyvenimas, politinės intrigos ir įvairios kitos bėdos ir vargai. Parašė Mikas Rasoda, pusl. 342, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

Šliuptarniai

Dr. Jono Šliupo gyvenimas, jo darbai dėl lietuvybės ir kovos už laisvamanybę. Puslapių 650, kaina $5.00, DABAR TIK $4.00.

KNYGOS APIE SVEIKATĄ

Sveikatos Šaltinis

Daug naudingų patarimų apie sveikatą, nurodymai kaip gelbėtis pasireiškus kokioms paprastoms ligoms, kaip jas pažinti ir būdai jų prašalinimui. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, pusl. 352. Kaina $2.50 (nėra nuolaidos).

Kaip Būti Jaunam Net ir Senatvėje

Patarimai senyviems žmonėms kaip užsilaikyti, kuomi maitintis, kad būti sveiku ir gyventi ilgą amžių. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, puslapių 62, kaina 50c (nėra nuolaidos).

Pirmoji Pagalba Ligoje ir Nelaimėje

Nurodymai kaip gelbėti susižeidus, apslobus, staigiai viduriais apsirgus nėsant galimybės greit gauti daktaro pagelbos. Paduodama daug receptų. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, pusl. 128, kaina $1.00, DABAR TIK 60c.

Visos aukščiau suminėtos knygos gaunamos Laisvės knygyne. Kartu su užsakymais prašome prisiųsti ir pinigus.

LAISVĖ

110-12 Atlantic Avenue, Richmond Hill, N. Y.

Kaip Lietuvos liaudis atkovojo lietuviškų spausdinių teisę

(Tąsa nuo 3 puslapio)

sargiečiai, o su jais visa konservatyviška lyg kaulų smegenų Lietuva, pripažįsta Rusijos Ciesorių tikru savo valdovu..."

Tai buvo pasakyta 1901 metais laikraštyje, leidžiamame ne Lietuvoje, o Prūsuose, kur jokia carinė ranka jo nelietė!

Gi vėliau, 1910 metais prelatas A. Jakštas-Dambrauskas dar "drąsiau" pasisakė Kaune einančioje "Draugijoje," kurią jis redagavo:

> "Dabartinės valstybės rūmų savininkas yra rusų tauta, ir viršiausias tų rūsų užveizda — Rusijos caras. Visos 125 tautos, gyvenančios šalia rusų tame name, turi pildyti pastatytas to aukščiausio užveizdo kiekvienai tautai sąlygas ir mokėt jam kasmet už imamą butą tam tikrą mokestį-donį... Griauti patiems tą butą arba kviesti kitus, kad jį griautų, būtų labai negudrus pasielgimas..."

Spaudos draudimo metu klerikalai leido daugiau laikraščių negu liberalai,

Vincas Mickevičius-Kapsukas

ir visi jie laikėsi carizmo atžvilgiu tokios pozicijos, kaip "Tėv. Sargas." Jie žinojo, jie matė: kai tik caro valdžia susimylės, leis lotyniškomis raidėmis spausdinti, tuomet jie turės pilnutėlę laisvę. Ir jie turėjo tą laisvę. Carinė valdžia jiems atsimokėjo.

Gal kai kas pastebės: bet argi nebuvo ir katalikų kunigų, nukentėjusių nuo caro valdžios?

Atsakysime taip, buvo; išimtis visur atsiranda.

Atsiminkime, ir Antanas Strazdas buvo kunigas; ir Antanas Mackevičius, 1883 metų sukilimo vadovas, taipgi buvo kunigas. Jie ėjo su liaudimi, dėl to jie buvo tų pačių kunigų pasmerkti. Nukentėjo vienas kitas kunigas spaudos draudimo metais dėl to, kad platino žmonėse maldaknyges. Bet vis tai buvo išimtis.

Turėkime galvoje ir tai, kad iš daugelio atsirado ir vienas kitas dvarininkas, pasisakęs už liaudies reikalus; ne vienas geras kovotojas už liaudies reikalus pakilo ir iš turtingų ūkininkų šeimų. Bet tai vis išimtys.

Daug lietuviškų knygų buvo atspausta užsieny ir išplatinta Lietuvoje—vis daugiausia maldaknygių,— tarp 1864 ir 1904 m.

Amerikiečių lietuvių talka

Amerikos lietuvių leista ano meto literatūra taipgi pasiekė Lietuvą, nors po mažiau negu literatūra, leista Prūsuose. Nemažą vaidmenį, be abejojimo, suvaidino 1885 metais pradėtas New Yorke leisti "Lietuviškasis Balsas," kurį redagavo J. Šliupas. Vėliau tas pats Šliupas leido "Apšvietą," dar vėliau — "Naująją Gadynę".

1886 metais Plymouthe pradėjo eiti "Vienybė Lietuvninkų," kuri protarpiais buvo pažangi,— pavyzdžiui, 1901 metais, kai ją redagavo Jonas Maćys-Kėkštas. Pasiekė Lietuvą ir menkvertė Mahanojaus "Saulė," pasiekė ir chicagiškė "Lietuva," pradėjusi eiti 1901 metais; pasiekė Lietuvą kitokia amerikiečių spauda, leista tuo metu, — pavyzdžiui Tėv. Mylėtojų Draugijos leistos knygos, laikraščių leistos knygos, tarp kurių buvo gerų, įdomių.

Visa tai turėjo didžiulės reikšmės mūsų tautai.

Darbininkiška spauda

Kiekviena prieš caro valdžią kova tolydžio buvo kova ir už lietuviams spaudos atgavimą.

Kiekvienas prieš carizmą sąjudis Rusijoje surado atgarsį ir Lietuvoje.

Kai Rusijos narodninkai (liaudininkai) 1879 metais nutarė pakeisti savo veikimo programą, įkuriant "Narodnaja Volia" partiją, kurios tikslas buvo teroro pagalba nugriauti caro valdžią, jie susirado sau šalininkų ir Lietuvoje. Vilniuje įsikūrė narodovolcų ratelis, kuriam priklausė (daugumoje inteligentai) lenkai, žydai, lietuviai, rusai. Jie turėjo Vilniuje ir savo slaptą spaustuvę. Užtenka priminti, kad 1881 m. kovo 1 d. caro Aleksandro II užmušime dalyvavo ir iš Lietuvos kilęs Grineveckis, kuris ten pat žuvo.

Teroristų veikla buvo liaudžiai žalinga ir ji buvo atmesta.

1892 m. Rusijoje įsikūrė social-demokratų partija, kuri šiuo metu vadinasi komunistų partija; neužilgo po to, 1896 metais, Vilniuje gimė Lietuvos social-demokratų partija.

Pirmas šitos partijos laikraštis buvo lenkų kalboje — "Robotnik Litewski"; neužilgo išėjo ir lietuviškas partijos organas "L. Darbininkas."

Su 1901 metais Londone buvo pradėtas leisti "Darbininkų Balsas," kurį redagavo A. Janulaitis-Lizdeika. Šis laikraštis ėjo per apie šešetą metų. Tai nebuvo gilus, žvelgiant marksistiniu žvilgsniu, laikraštis, tačiau vis gi tai buvo organizuoto Lietuvos darbininkų judėjimo kolektyvus balsas, skelbiąs karą carizmui ir visiems tamsybės apuokams Lietuvoje, palaikantiems carizmą!

"Darbininkų Balse" randame žinių iš Lietuvos apie darbininkų streikus Vilniuje, Kaune, apie areštus, apie kovą prieš liaudies priešus, šnipus ir kitokius neprietelius, kliudančius darbo žmonių kovai prieš carą.

"Žandarų sargas"

"D. Balsas" negalėjo nutylėti lietuvių tautai žalingos klerikalų politikos.

To laikraščio num. 5-tame (1903 m. spalio mėn.) telpa straipsnis, kuriame Prūsuose leidžiamas klerikalų "Tėvynės Sargas" tiesiog vadinamas "Žandarų Sargu." Pasiskaitykite:

> "Pas mus Lietuvoj dabar priviso šnipų ir žandarų. Jų skaitlius išaugo baisiai prisidėjus 'patriotams' iš tarpo pačių lietuvių, pakol kas tą daro vieni klerikalai. Prisidengę lietuvyste šnipinėja, išduoda einančius prieš valdžią žmones. Tas jiems ne naujiena. Jau seniai darė taip, tik ne taip tankiai. Taip darė 'Apžvalga', jos pėdas seka 'Tėvynės Sargas' arba teisingiau 'Žandarų Sargas'... 'Tėvynės Sargas' užsiima išdavinėjimu žmonių žandarams. Kunigai žadėjo nelankyti ligonių, kur knygas skaitys. Gal būt žmonės skaitę bus jau įgavę protą ir paties kunigo šnipo nepriims į namus, kalėdos neduos, o patį kunigą išgrūs laukan..."

Atsiminkime, taip rašė laikraštis, kurį redagavo A. Janulaitis, vėliau, smetoninio režimo laiku, buvęs aukščiausio Lietuvos tribunolo narys.

Ką į tai pasakys marijonai ir pranciškonai?

"Šalin caro valdžią!"

Vieta neleidžia paimti didesnės citatas apie Lietuvos darbininkų tuometinę kovą prieš caro valdžią ir jos agentus. Aiškiai ir nedvejojančiai buvo pasakyta "D. Balse":

> "Ateis neužilgo laikas, ir darbininkai su ginklu rankose sukils prieš tironus. Kartu su kitų tautų darbininkais suardysim tuomet dabartinę caro rėdą, o ant jos griuvėsių įtaisysim naują svietą. Susitversim sau demokratišką Lietuvos

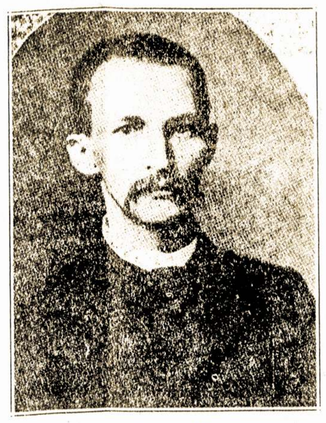

Jonas Mačys-Kėkštas

respublika, o su kaimynais sujungs mus sandara (federacija) laisvų tautų...

"Šalin caro valdžia! Lai gyvuoja laisva Lietuva!..." (Iš 1903 m. LSDP Komiteto išleisto atsišaukimo dėl Gegužės Pirmosios.)

Ar dabar aišku, kas buvo tikrieji kovotojai už lietuvišką spaudą?

Kas drąsiai, pasiaukojusiai kovoje prieš caro valdžią, tas kovojo už lietuviškos spaudos grąžinimą lietuvių tautai, tas kovojo už spaudos laisvę, tas kovojo už liaudies reikalus ir už laisvą Lietuvą!

* * *

Kilo darbininkų streikai, plėtojosi kova tiek Rusijoje, tiek Ukrainoje, tiek Lietuvoje, tiek kituose Rusijos imperijoje buvusiuose kraštuose.

Darbininkų judėjimas vystėsi Vilniuje, Kaune, Šiauliuose ir kitur Lietuvoj; streikai kilo net ir tūluose dvaruose. Obalsis "Šalin caro valdžią!" pasiekė aukšis ir ilgai letarge miegojusių Lietuvos sodiečių.

Kai caro valdžia įtraukė Rusiją į karą su Japonija, — tai dar labiau akstino darbo žmones į kovą. Toji valdžia pajuto žemės drebėjimą po savo kojomis ir ji, revoliucijos išvakarėse, be kitko, leido lietuvių tautai naudotis lotyniškomis raidėmis.

Ne kunigų poterėi, ne Petro Vileišio ponigai, kaip tūli lengvatikiai teigia, grąžino lietuvių tautai lotyniškąjį alfabetą, o liaudies, — rusų, ukrainiečių, baltarusių, latvių, gruzinų, pačių lietuvių ir kitų tautų bendras revoliucinis judėjimas.

Tiesa, 1905 metais caro valdžiai pavyko išlikti soste, bet po 12-kos metų "Šalin caro valdžia!" šūkis buvo šimtu procentų įgyvendintas!...

Iš Lietuvos

Žemės ūkio specialistų pasitarimas

MAŽEIKIAI. — Įvyko Mažeikių MTS zonos žemės ūkio specialistų pasitarimas, kuriame buvo apsvarstytas pasiruošimas pavasario sėjai. Pranešimą padarė MTS vyriausias agronomas Motiejūnaitė.

Pranešėjas nurodė, kad "Pažangos," "Pergalės," "Tarybinės vienybės" ir kiti kolūkiai jau užbaigė pagrindinius pasiruošimo pavasario sėjai darbus. "Pažangos" kolūkis sėklai turi supylęs 1,270 centnerių veislinių grūdų. Sėkla išvalyta ir patikrintas daigumas. Parsigabentas reikiamas kiekis mineralinių trąšų, sukaupta daugiau kaip 5 tonos pelenų. Pasėlių plotas šiais metais kolūkyje bus išplėstas 53 hektarais.

Vien MTS mechanizatoriai padės kolūkiams šiais metais įsisavinti daugiau kaip 100 hektarų naujų žemių.

Norwood, Mass., ir Hartford, Conn.

Operetė Pepita

Dviejų Aktų, Trijų Atidengimų Romantiškas Kūrinys

Parašė A. C. Knight, į lietuvių kalbą vertė S. Zavis

Suvaidins Aido Choras iš Brooklyno ir Sietyno Choras iš Newark, N. J.

Dirigentė ir Režisierė Mildred Stensler. Pianistas Frank Balevičius

Norwood, Mass. -- Šeštadienį

Rengia Lietuvių Meno Sąjungos Massachusetts Apskritis

Gegužės 22 May

Pradžia 7:30 val. vakare. Įžanga $1.50, su taksais

Finų Svetainėje, 37 Chapel Court

Hartford, Conn. -- Sekmadienį

Rengia Lietuvių Darbininkų Susivienijimo Vietinė Kuopa

Gegužės 23 May

Pradžia 2-rą valandą po pietų

Lietuvių Svetainėje, 227 Lawrence St.

J. GRYBAS
Karlo rolėje

SUZANA KAZOKYTĖ
Jonės rolėje

ONA STELMOKAITĖ
Felipos rolėje

TADAS KAŠKIAUČIUS
Amer. milijonieriaus rolėje

K. B. KRAUČIŪNAS
karčiamininko Pedro rolėje

MILDRED STENSLER
Dirigentė ir režisierė

P. GRABAUSKAS
Romero rolėje

JONAS JUŠKA
Wilsono rolėje

Operetė Pepita yra nepaprastai spalvinga, žavi. Romantiškai muzikalis kūrinys, jaudinančiai komiškas. Būtinai ateikite savo akimis pamatyti ir išgirsti nepaprastai gražių dainų.

Maloniai kviečiame visus. Bendras Komitetas

Los Angeles, Cal.

Įvairios žinios tarpe lietuvių

Gegužės 5 dieną LDS 35 kuopa atlaikė savo mėnesinį susirinkimą. Narių dalyvavo nemažas skaičius. Nubalsuota Centro Valdyba ir išrinkti du delegatai į 11-jį Seimą, kuris įvyks liepos 11 iki 14 dd. Chicagoj. Paskirtas Seimui pasveikinimas $25. Aptarta ir išrinkta komisija išvažiavimui į laukus. Įvyks gegužės 23 d., 10 val. ryte, Arroyo Seco parke, prie 60th Ave. Bus duodama pietūs. Visi tą dieną važiuosime į parką.

—:—

Bernotai jau pasipirko namą ir labai gražų, keturių butų (2832 Leeward St. Tel. DU 8-7659). Jau teko būti ir viską apžiūrėti. Dabar jiedu taiso pagal savo skonį: senus medelius rauna ir naujus sodina.

W. Požara irgi pasipirko "dirbtuvę"—barbernę (10538 S. Normandie Ave. Tel. Pl 5-6706). Walteris džiaugiasi gera ir švaria vieta: jam ir biznis einasi gerai.

—:—

Metelienė buvo išvažiavusi į Clevelandą pas dukterį pasisvečiuoti. Rašo, kad jau grižta. Laimingos jai kelionės

—:—

A. Dočkus pasipirko Mildos svetainės (Chicagoj) vieną šėrą už šimtinę. Pasidarbavo ir pagelbėjo jam Peters. Kaip girdėjau, tai Adolfas ir testamentą padarė. Tai labai išmintingas dalykas: su mirčia juk sutarties negali padaryti.

—:—

Gegužės Pirmoji čia apvaikščiota labai gražiai. Į Embassy Auditoriją susirinko tarpe 16 ir 17 šimtų darbo žmonių. Buvo geri kalbėtojai ir nemažai surinkta aukų kovai su reakcija — makartizmu. Vakaro kalbėtojas buvo iš New Yorko, Mike Gold. Susirinkimas užsitęsė iki vėlumos. Visi buvo patenkinti programa.

—:—

Mūsų gera draugė Emilija Pielienė vis dar tebeserga. Mes ją lankom ir velijam jai greitai pasveikti. Jinai yra mūsų LDS 35 kuopos narė ir labai draugiška moteris.

—:—

Negaliu praleisti nepaminėjęs, kad mūsų miesto progresyviai lietuviai pasveikino mūsų visų mylimą dienraštį Vilnį su $72. Tai graži dovana gyvenant taip toli nuo įstaigos. Dabar pradėsim vajų dienraščiui Laisvei. Yra čia gerų Laisvės patriotų, ir reikia manyti, kad vajus pasiseks.

—:—

Mrs. Virginia Wonder pardavė savo namą ir dabar žada išeiti į klonį, kur atombombos ne taip greitai pasieks. Laimingo jai pasisekimo.

Sutikau J. Norkų ir jis pasimokėjo į LLD vietinę kuopą.

Mr. ir Mrs. Caspers turi naujus planus savo įstaigai—Funeral Home (935 West Washington St. Tel. PR. 1061), kad likti vyriausiu "bosu," išperkant senąjį "bosą." Daug gero jųjų užmanyme.

Korespondentas

Nori pakelti kainas už telefonus

New Yorko Telephone Co. yra įteikusi valdžiai prašymą, kad leistų pakelti telefonų kainas 10 procentų. Valdinė komisija tą klausimą svarstys birželio 14-tą.

Nuogą žmoną vaikęs su peiliu po gatvę Gerard Marziale sulaikytas po $500 kaucija iki tardymo. Apraižytoji žmona pasveiksianti.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Brooklyno bedarbiai buriasi veiklai

Unijistai darbininkai, kurie jau atsidūrė nuolatinių bedarbių eilėse, jau pradėjo veikti už darbus ir duoną. O kadangi darbo ar nedarbo klausimas daug priklauso nuo Kongreso, tai bedarbiai ir savo veiklos vienu vyriausių punktų stato išrinkimą gerų kongresmanų ateinančiuose rinkimuose. Ir kovoja už geresnius įstatymus dar šiame Kongrese.

Kongresmanų rinkimai įvyks šių metų lapkričio 2 d.

Viena iš tų unijų, kuri veikliai rūpinasi bedarbių padėtimi, yra nepriklausomoji United Electrical, Radio & Machine Workers. Jos lokalas 475-tas praėjusį trečiadienį įvykdė savo narių bedarbių susirinkimą, į kurį atėjo gal arti 200 narių.

Visi čia dalyvavę sutiko reikalauti, kad George bilius taptų įstatymu. Ji siūlo uždarbio netaksuojamąją sumą pakelti iki $800, dabar yra $600. Tuomi padidėtų darbininkų parsinešamoji namo alga ir išgalė daugiau pirkti.

Taipgi nutarė remti Murray - Metcalf bilių, kuris pakeltų minimum mokestį iki $1,25. Dabartinis minimum daugumoje industrijų yra tik 75 centai, o Puerto Rico tik 40c. Pastiprintų pirkimo išteklių. Svarbiausia, sulaikytų šapų bėgimą.

Tas pats bilius numažintų darbo savaitę nuo 40 iki 35 valandų, jeigu taptų įstatymu. Tas vėl sudarytų progą milijonams bedarbių gauti darbą.

Taipgi nutarė reikalauti pagerinti nedarbo apdraudą. Visi dalyviai pasiėmė peticijas rinkti parašus po reikalavimais viešųjų darbų su unijine alga, pakelti nedarbo apdraudos davinį bedarbiui ir jo išlaikytiniams, duoti apdraudą visą nedarbo laiką. Peticijos yra adresuotos gubernatoriui Dewey. **N. B.**

Duonkepių derybos vėl nutrūko

Tūkstančio ir 500 duonkepių streikas prieš penkias stambiųjų firmų dar tebėra galioje. Bandymas derybomis išrišti skirtumus nepavyko. Antradienį derybos buvo nutrauktos be paskyrimo dienos kitam posėdžiui.

Užstreikuotosios firmos pristatydavo pusę visos didmiestyje suvartojamos baltos duonos ir visokių pasaldintų kepinių.

Pradėjo pardavinėti naujas auto vartojimo stampas. Visi auto privalo jas turėti birželio 15-tą.

PARDAVIMAI

(Real Estate)

Parduodame 2 šeimynų mūrinį namą. 6 kambariai viršuje, 5 apačioje. Dėl daugiau informacijų kreipkitės po adresu. Visuomet kas nors namieje, ant antro aukšto: 87-88 172nd St., Jamaica, N. Y.

VIŠTŲ FARMA

Trijų aukštų vištininkas, 1200 dedančiųjų vištų, automatiškas vanduo, pilnai įrengtas, 6 rūmų namas, visi įrengimai, garu šildomas, garadžius. Pėsčiam nueinama į kaimą. Kaina tik $9,500. Patogūs išmokėjimai.

SCHEIDELL & SCHMIDT
Jeffersonville, N. Y.

CHINCHILLAS
DEL PELNIMOSI
Patikrintos Veislės
BRED PAIRS — YOUNG PAIRS
LORNE SCHENINGER
64-46 233rd St., Bayside, L. I.
BA. 7-2960 BA. 4-3413

MIRUS

MARIJONAI JUŠKIENEI

Išreiškiame mūsų giliausią užuojautą Zigmui Juškai, netekus savo mylimos žmonos, kuri mirė gegužės 9 d., Hartford, Conn.

Taipgi reiškiame užuojautą velionės sūnams, Algirdui, Edwardui ir jų žmonoms ir visiems kitiems giminėms.

M. ir E. Liepai
Lillian ir Jules Lason, duktė ir žentas.
— Woodhaven, N. Y.

Kviečiam šiandien vakarieniaut pas mus, Auditorijoje

Brooklyniečiai gerų banketų mėgėjai visi esate kviečiami į bendrą visų didmiesčio LDS kuopų banketą. Čia turėsime progą dar kartą smagiai pabaliavoti pirm išsiskirstymo po pajūrius, parkus ir farmas pavėsiauti liuosomis nuo darbo dienomis.

Kviečiame ir iš apylinkių atvykti pas mus į svečius.

Banketas įvyks jau šį šeštadienį (šiandien), gegužės 15 dieną, 6:30 vakaro, Liberty Auditorijoje. Bilietas $3. Visus kviečia visų vietinių kuopų bendra komisija. **K. T.**

Tonai dvoko ir smog'o

Praėjusį antradienį Bronxe užsikūrė auto padangų milžiniškas laužas ir paskleidė po visą apylinkę daugybę tirštų dūmų. Susijungę su oro drėgme, tie dūmai tūlose miesto ir priemiesčių dalyse sudarė dvokiantį smog ir kvėpavimo organus varginančią dieną.

Užrašykit Laisvę Savo Draugui.

Dėl paskiausių lietų, vandens išteklius rezervuaruose pasiekė 84 procentus talpos. Tačiau tuo metų laiku turėtų būti pilni. Dėl to įspėja vis dar taupiai elgtis su vandeniu, kad vidurvasarį nepritrūktų.

Nuteistųjų už streiką trijų ILA lyderių byla apeliuojama, o jie paleisti po $1,000 kaucijos kiekvienas.

VINCAS SODAITIS — PETRAS KAPICKAS

Užlaiko Puikiai Įrengtą

BAR & GRILL

32 Ten Eyck St. Brooklyn, N. Y.

Telephone EVergreen [illegible]

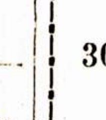

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Gerai Patyręs Barberis

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
VALANDOS:
9—12 ryte; 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.
Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiams reikmenys, įvairūs daiktelial, ligonių kambariui reikmenys —už griežtai žemas kainas.
MAX PEIST, Ph. G.
Receptų Specialistai:
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EV. 7-6238

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172

Jaunukai pakliuvo už apiplėšimus

Suimti 9 jaunukai, nuo 13 iki 16 metų amžiaus. Anot policijos, jie įvykdę bent 25 apvogimus ar apiplėšimus. Sykiu suimtas vienas 25 metų vyras, kuris gal buvęs jų komandieriumi. Jau tikrai žinoma tas, kad jis sugrobtus daiktus pardavinėjo, užstatinėjo, nes vaikai būtų buvę greit įtarti.

Suaugusysis sulaikytas po $3,500 kaucijos. Keturi 16-niai vyrukai sulaikyti be kaucijos iki tardymo. Jaunesnieji penki paleisti be kaucijos pas tėvus.

Filmos--Teatrai

Grande Teatre prie 86th St. ir Lexington Ave. rodomoji paskilbusi unijos gamintoji "Salt of the Earth" rodoma paskutinę savaitę, jei nebus staigaus lankytojų padaugėjimo. Jau kelis syk ji buvo išgelbėta nuo užsidarymo, kaip publika padaugėjo.

—:—

Stanley Teatre teberodoma Gogolio veikalo Revizoriaus replika filmoje "The Inspector General."

—:—

Ilgą laiką išbuvęs Barbizon teatre žydų tradicinis veikalas "The World of Sholom Aleichem" skelbia, kad užsidarys gegužės 23-čią. Dar nemačiusiems verta dėl jo paskubėti. Veikalas ir vaidyba yra nepaprasti. Kalbama, kad ir Hollywoodo žvaigždės nepraleidžia, kai pasisuka mieste. Ir jiems yra ko pasimokyti.

—:—

Globe Teatran ne už ilgo ateis graikų filma "Barefoot Batallion." Jeigu ji netapo hollywoodiškai perdirbta, tai nesigailėsite pamatę. Vaizduoja vaikus kare ir po karo.

BROOKLYNE ESAMA GABIŲ MOKINIŲ

Tarpe norinčiųjų įstoti į Cornell Universitetą ir tam gaunančių stipendijų vidurinės mokyklos mokinių patekę 21 iš Brooklyno. Jie geriausia išlaikę kvotimus. Stipendija yra po $200 metams, per ketverius metus.

Laisvės Piknikas Brooklyne

Tai visos Didžiojo New Yorko apylinkės sąskridis pasilinksminimui ir paramai dienraščio Laisvės. Bus toje pačioje vietoje, kur pernai buvo:

National Park & Hall
63-13 38th Ave., Woodside, L. I.

Liepos July 4-tą

Medus su Arbata

Pradžioje pavasario reikia būt atsargiem, kad neapsirgti slogomis. Labai naudinga yra gert arbatą su medum, palaikymui vidurių geroje tvarkoje. O slogom apsirgus, tai tikrai yra reikalinga gerti daug arbatos su medum greitesniam pergalėjimui karščio.

KVORTA MEDAUS $1.25
Gaunamas Laisvės Įstaigoj

Panaujino darbininkų mokyklos bylą

Panaujinti posėdžiai argumentavimui, dėl ko darbininkų mokykla neturėtų būti įtraukta į subversyvių sąrašus.

Mokyklos direktorius Dr. Howard Selsam yra pašauktas liūdyti. Dar praėjusį mėnesį jam buvo įteiktas įsakas pristatyti mokyklos finansinius rekordus.

Į New Yorką atskrido Anglijos greituolis bėgikas, medicinos studentas Roger Bannister. Kaip laimėtojas naujo rekordo žmogaus bėgime, jis pakviestas į televizijos ir radijo programas.

Newyorkietis Johnson Ramsey tapo nuteistas 3 mėnesius kalėti už turėjimą su savimi automatiškai atsidarančio lenktinio peilio. Naujai išleistas N. Y. valstijos įstatymas uždraudžia nešiotis tokius peilius.

Miestinės važiuotės valdininkai paskelbė išrendavimą pervažų linijos tarp Brooklyno ir Staten Islando.

Skubant prie apiplėštos krautuvės, policijos auto susidūrė su sunkvežimiu Brooklyne. Abu policistai ir sunkvežimo vairuotojas sužeisti.

Mrs. Dolores Martin, 28 m., newyorkietė, tapo atrasta nužudyta ir pakišta po akmenimis ties Alpine, N. J. Liko be motinos du maži vaikai.

MIESTAS STATYS SAVO TELEVIZIJOS STOTĮ

Majoras Wagneris skelbia, kad Federalė Komunikacijos Komisija leido miestui turėti nuosavą televizijos stotį, kaip kad radiją.

Nežiūrint, kad J.V. miestai pilni televizijos stočių, New Yorkas bus pirmasis turįs nuosavą, miestinę stotį. Jau gautas ir numeris, Channel 31. Statybą turi pradėti bėgiu 6 mėnesių. Tam jau numatytos ir paskyros, $378,-000. Tiek reikės pastatymui transmiterio, antenos ir trijų studijų.

Komercinis lėktuvas iš New Yorko į Clevelandą nuskrides per 1 valandą ir 38 minutes.

APIE CHINCHILLA AUGINIMĄ NAMIE

Pastaruoju laiku plačiai garsinama činčilų auginimas namie.

Mr. A. Muhleman, iš činčilų augintojų firmos, 476 Amsterdam Ave., New Yorke, sako, kad šimtams žmonių tai pavyksta. Tačiau norintieji tuo užsiimti turėtų iš anksto gauti kuo daugiausia informacijų. Svarbiausia, sako jis:

Prekiauti su patikimu prekybininku.

Prisilaikyti jo patarimų auginime ir veisime.

Žinoti, kurią rūšį činčilų perki.

Mr. Muhleman sako, kad jo įstaiga visiems savo kostumeriams tokias informacijas suteikia. **Agentūra**

CHINCHILLAS
Blend Trast Graded
Geras pasirinkimas—
Ekstra Pasirinkimas
Proga Pradėti Pelningą Biznį—
Pasimatykite su Mumis.
CHINCHILLA BREEDERS EXCHANGE
Įsteigta 1940
476 Amsterdam Ave. (83rd), N.Y.C.
Tel. SU. 7-3752 —Ar farmą: RE. 9-2705

NEW YORK

HELP WANTED—FEMALE

NAMŲ DARBININKĖ
Paprastas valgių gaminimas. Guolis vietoje atskirame kambaryje ir maudynė. Maži namai 10 minučių iš New Yorko. Mylinti vaikus (2 mergaitės). Priimtina vėliaus atvykusioji, turi kalbėti angliškai. Jei patyrusi mookoėsime gerą algą.
Morsemere 6-8453 M
Ketvirtadienį visą dieną ar bile kada vakarais.
(92-94)

NAMŲ DARBININKĖ
Kreipkitės tuojau, patikima, mylinti vaikus, 2 berniukai 2½ ir 4½ metų amžiaus. Atskiras kambarys. Mount Vernon, N. Y. Šaukite mūsų kaštais (collect): **Mount Vernon 7-4269.**
(92-95)

NAMŲ DARBININKĖ
Guolis vietoje, nuosavame kambaryje. Mylinti vaikus. Privatūs namai. Gera alga.
Tel. Hollis 5-2516
(94-95)

HELP WANTED MALE

ENGRAVER
Multiwall rubber plates: turi būti patyręs ir gerai atliekantis darbą. Sutinkantis persikelti į Houston, Texas. Jei interesuojatės, šaukite:
BO. 9-7164
(95-97)

REAL ESTATE

DOUGLASTON
Mūrinis Colonial Center Hall, 7 rūmų—4 miegrūmiai, slate stogas, 2 karam garadžius, screened porčiai, 3 pilnos maudynės.
Kaina $25,000
Telefonuokite: **BA. 9-6291**
(95-97)

RIDGEWOOD—BROOKLYN
719 Hart Street
8 rūmų namas, su dvejais loftais.
Gerų jeigų nuosavybė.
Kaina $13,000
Telefonuokite
ULster 8-1957
(92-99)

WOODSIDE
1 šeimos medinis—attached, 6 rūmai ir porčiai—3 miegrūmiai. Aliejum šildomas, garadžius. Galimas perdaryti į 2 šeimų (be ekstra kaštų.) Arti krautuvių, transportacijos, mokyklų ir bažnyčios.
Kaina $14,500.
Savininko Tel. TW. 8-1949
(93-95)

BELLMORE
6 rūmų namas — 2 karam garadžius. Uždari porčiai, kurie galima naudoti bizniui — turite pamatyti. —
Kaina $11,500.
Matykite **MRS. TANTUM**
6 Broadway
Bellmore, L. I.
(94-95)

BUSINESS OPPORTUNITIES

A-1 DELICATESSENS
BARS — GRILLS
Specializuojamės Kepyklomis, Liquor Stores, etc.
SCHELD'S
172-07 Jamaica Ave., Jamaica, L. I.
Tel. REpublic 9-4480
Vakarais ir Sekmadieniais
HO. 5-8495

Balsuoja pasirinkimą unijos centro

International Longshoremen's Association Tugboat Lokalo 333-čio valdyba išsiuntinėjo savo nariams užklausimus, ar jie nori savo lokalui centru pasirinkti United Mine Workers. Balsavimą turi užbaigti pirm gegužės 28-tos.

Lokalas buvo nariu senosios ILA, kol ta unija tebebuvo AFL eilėse. Pastaruoju laiku ILA buvo prašalinta iš AFL. Tas lokalas ginče tarp šių dviejų įstaigų nedalyvavo, tad dabar yra skaitomas kaip ir nepriklausomu.

Jauna newyorkietė McCrain patraukė miestą teisman. Reikalauja $1600,000 atpildo už tai, kad Kings County ligoninėje nebuvo visuotinai ištirtas jos susižeidimas. Sako, kad dėl to ji nukentė daug skausmų ir neprižiūrėtos kūno dalys likosi nepataisomai sugadintos.

Jei jūs norite parduoti namą ar biznį, paskelbkite Laisvėje, parduosite greit. Už paskelbimą kaina žema.